

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:R 39 (822).

LÖRDAGEN DEN 27 SEPTEMBER 1902.

15:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
 IDUN KR. 6:—
 IDUNS PRAKTUPPLAGA » 8:—
 IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—
 IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—

UTGIFNINGSTID:
 HVARJE LÖRDAG.

LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.

REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG
 TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.

REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.

BYRÅ:

17 BRYGGAREGATAN 17.
 REDAKTIONEN KL. 10—4
 EXPEDITIONEN KL. 9—5.
 ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.

KOMMISSIONÄRER

ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL-
 DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
 STOCKHOLM
 IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

FRÅN DE STORA KRIGSÖFNINGARNA I SÖDERMANLAND-NÄRKE.

1. KRONPRINSEN MED STAB I HÖGKVARTERET. (1. H. K. H. KRONPRINSEN. 2. NORSKE ÖFVERSTELÖJTNANTEN C. JENSSEN. 3. MAJOR P. R. HASSELROTH. 4. ÖFVERSTELÖJTNANTEN L. TINGSTEN. 5. RYTTMÅSTAREN FRIH. S. O. BECK-FRIIS. 6. FÄLTINTENDENTEN M. STENDAHL. 7. GENERALLÖJTNANTEN FRIH. A. RAPPE. 8. KAMMARHERREN OCH ÖFVERSTEN GREFFE J. C. DE LA GARDIE. 9. LÖJTNANT A. SETTERVALL. 10. ÖFVERFÄLTILÄKAREN G. J. A. DUNÉR. 11. KAPTEN G. HÅKANSON. 12. KAPTEN A. E. L. LAGERCRANTZ. 13. BATALJONSLÄKAREN A. J. G. WAHLSTEDT. 14. INTENDENTEN C. E. VON GEGERFELT. 15. BATALJONSVETERINÄREN H. E. SKARSTEDT. 16. LÖJTNANTEN GREFFE H. SPENS. 17. LÖJTNANTEN K. E. V. SÖDERHJELM. 18. RYTTMÅSTAREN H. R. C. BERCH. 19. KAPTEN J. ÅKERMAN.) 2. KRONPRINSEN LÄMNAR HÖGKVARTERET FÖR ATT ÅSE STRIDEN. 3. PRINS CARLS BOSTAD I VINGÅKER. 4. KRONPRINSENS HONNÖRSVAKT MOTTAGER HONOM VID VINGÅKERS STATION. 5. I PARKEN VID SÄFSTAHL, DET FÖRSTA HÖGKVARTERET. A. BLOMBERG FOTO.

SVERIGE UNDER VAPEN.

VI HA HAFT KRIG I LANDET. Våra eljes fredliga bygder, som lysa i den saftigaste grönska trots höstkylan, ha ekat af artillerisalvor och trossvagnars rassel på vägar och stigar, och när kvällarne kommit, ha bivackernas eldar glimmat genom det tätande mörkret. Och ej blott till lands, utan äfven till sjöss, ha fiendliga makter bjudit hvarandra spetsen. Ute i Stockholms norra skärgård har nämligen i dessa dagar stått ett stort sjöslag mellan Stockholmseskadern och kusteskadern, i hvilken fingerade strid man velat pröfva dugligheten hos våra maritima vapen.

Som något alldeles särskildt anmärkningsvärdt vid denna sjömanöver kan anföras, att det är den största svenska eskader, som varit samlad sedan ångans införande som drifkraft.

Bataljerna till lands hafva utspelats i Sörmlands- och Nerikesbygderna mellan Katrineholm i öster och den stora Kvismareslätten i väster. Inträset för dessa fälttjänsteöfningar har gifvetvis varit mycket stort, ej endast inom militära kretsar, enär de varit de första öfningar, som ägt rum efter den nya härordningens införande. Det gällde nu för vår värnpliktiga ungdom att visa, i hvilken grad den ökade öfningstiden satt den i stånd att uthärda ett fältlifs strapatser. Hela den uppåddade styrkan af stam och beväring uppgick till cirka 14,000 man med 1,741 hästar och 384 kanoner.

Planen för stridsöfningarna var i korthet denna:

En västhär hade under befäl af generalmajor Nordenskjöld koncentrerats å linien Västerås—Sala mot en norr om Mälaren anryckande östhär under generallöjtnant Gaddss kommando. En härafdelning tillhörande västhären (3:e arméfördelningen) hade från trakten af Örebro satt sig i rörelse mot en från Oxelösund till trakten af Katrineholm framsänd härafdelning (4:de arméfördelningen) tillhörande östhären. Första sammandrabbningen ägde rum i Vingåkerstrakten, hvarefter öfningarna förts med växlande krigslycka för de båda härarne.

Högkvarteret var till en början förlagdt å det gamla Bonde-godset Säfstaholm, men flyttades sedan till kammarherre Montgomery Cederhjelm's egendom Segersjö vid Hjälmarne. De utländska officerarne voro inkvarterade på den Palmstiernska egendomen Skenäs vid sjön Kolsnaren, ett för sin fägring vida berömdt gammalt herresäte, hvilket en gång i tiden ägts af Erik Dahlberg, som säges ha författat och ritat sin berömda »Suecia antiqua» därstädes.

Ett af glansnumren i de militära öfningarna utgjordes förvisso af söndagens stora kyrkparad å Kvismareslätten jämte trupprevyerna inför konungen och hans stab.

Sin plikt likmätigt som landets främsta illustrerade tidning har Idun genom sin specielle fotograf låtit taga en rikedom af bilder från krigsöfningarna såväl till lands som sjöss, i den förvisning, att vår läsekrets när och fjärran skall hålla oss räkning för den ansträngning och de betydande kostnader, med hvilka framställningen af dessa viktiga moment ur dagskrönikan varit förknippad. Det är sannt, att det denna gång endast gällt »en lek med elden» för våra trupper, men som den leken har en djup allvarlig innebörd — nämligen främjandet af landets försvar — är den illustrativa afspeglning af manövern vi gifvit i dagsnumret mer än väl berättigad.

LEFVE ARMÉN!

I.

ÖFVER grenadjärkasernen klar septembermånen står — sakta från de södra bergen Katarinas tornur slår.

Det är timman. Regementet samlas för en kort minut — snabbt och stilla — och i kvällen vecklas blågul fana ut.

Bataljoner stå beredda.
Käck och rustad hvarje man.
Öfversten, med klangfull stämma till de sina talar han:

»Hör, kamrater, regementet ut till fältmanöver går — sköt er, gossar, när det gäller, att jag heder af er får!»

Kärnfullt korta ord och svenska, sagda förr så mången dag, när i blodig kamp det gällde seger eller nederlag.

»Lefve öfversten!» det svaras.
Trumman rörs, kommandoord, regementsmusiken spelar — fram för kung och fosterjord!

II.

Bland packade människoskaror jag nere vid Strandvägen stod, förbi oss tågade garden, kött af vårt kött och blod af vårt blod.

Det var unga svenska soldater, bonde och herremansson, som marscherade sida vid sida — mot husen ekade trummornas dån.

Det var som såg jag i drömmen hjältegestalter från förr, och namnen på snöhvila fanor sprängde minnenas dörr.

Det rykte, vi ärfv från fädren, vi döpts till i forsande blod, på historiens blad, som gulnat, står skrifvet om svenskens mod.

Och när i septembernatten jag såg trupperna tåga förbi, till verklighet blef då sagan och drömmen ej mer fantasi.

Jag visste att, om det gällde, hvar man skulle göra sin plikt, skulle skriva på framtidens fanor vår äras stoltaste dikt —

Om ett folk, ett litet, men tappert, som, trotsande härars svall, stod lika fast och rotadt som det yttersta skårets tall.

Förbi mig trupperna drogo i gasblossens hvita sken, men sakta sade mitt hjärta: Gud skydde den svenska armén!

DANIEL FALLSTRÖM.

KONVALESCENTER. SKISS FÖR IDUN AF ULLA LINDER (BIBETTE).

I.

DE HVITA och blårutiga, tunna volanggardinerna voro framdragna, så att det gula septembersolskenet föll dämpadt och likasom rutadt i mönster efter fönstergardinerna in öfver kammargolfvet. Det låg något grönt i dagern från alla de frodiga, grönskande krukväxterna, som stodo där hopträngda i dubbla rader på fönsterbrädet, kruka vid kruka, hortensior, pelargonier och bredbladiga aspidistrier, i midten såsom hofmästare öfver alla de andra en präktig kaktus med tjocka, taggiga blad och grannröda, praktfulla blommor, som likasom glödde och lyste i eftermiddagssolen.

I den lilla runda länstolen framme vid fönstret satt mamsell Justina hopkrupen och stickade. Den skarpa profilen med sin insjunkna mun och stora, framskjutna haka och neglign med sina styfva, pipade remsor och rosetter aftecknade sig som en mörk silhuett emot gardinens ljusa bakgrund. Luften var varm och tung därinne, mättad med sol och medikamentsångor, flugorna spetade tröga och däsiga öfver golfvets rutiga solmönster. Det enda ljud, som hördes, var slamret och klirrandet af mamsell Justinas strumpstickor och hennes hviskande mummel, när hon räknade maskorna vid hoptagningen.

Hon satt så upptagen af sina tankar och sin stickning, att hon ej märkte huru förhängena omkring den stora sängen därborta i hörnet började röra sig. Det var en liten smal, gulhvit hand, som drog dem åt sidan, och en ungdomlig, spröd stämma ljöd genom den kvalmiga stillheten.

»Justina lilla, är du där? — Jag har verkligen slumrat en momang. — Hvad kan klockan vara på dagen?»

Mamsell Justina reste sig, det hvita ullgarnsnystanet, hon haft i knät, rullade pilsnabbt bort i ett hörn, men hon fortsatte forceradt sin stickning.

»10-11-12-13,» räknade hon, »söta, go'a, lilla fröken Jeanette, strax på eviga minuten, 14-15-16, jag måste bara få slut på stickan.» Fröken Jeanette smålog matt.

En jämförelse. En stockholmsläkare skrifver: »Sedan mer än ett år tillbaka använder jag i min praktik och till dagligt bruk i hemmet »Antiseptisk AZYMOL» och har funnit att detta preparat såsom gurgelvatten och till tvättning och omslag på sår o. a. tillfälliga yttre skador är af stort värde samt att ingen af de i handeln förekommande af mig försökta aseptinsorter ens tillnärmelsevis kunna komma i jämförelse med Antiseptisk Azymol.»

Till hudens förskönande och vård är utan gensägelse F. Pauli's prisbelönta BALSAM-TVÅL den bästa och angenämaste.

Den innehåller de för huden mest välgörande balsamer. F. Pauli's Balsamtvål säljes i parfym- och speceriaffärer m. m.

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarne.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

»Så — du är rädd för att inte bli gift, kära Justina!» skämtade hon och höjde skalkaktigt pekfingeret.

Mamsell Justina svarade inte, skakade bara på hufvudet, så att de nystärkta negligébanden frasade och kastade öfver glasögonen en blick bort mot väggklockans stora runda urtaffa.

»Så där ja! — Tre kvart på sex, lilla hjärtgullet, tre kvart på sex. Om en timme få vi ta in medicinen.»

Så trippade hon bort i hörnet efter sitt bångstyriga nystan, kom sedan fram till sängen och satte sig på den lilla tabureten helt nära den sjukas hufvudgärd.

Fröken Jeanette sträckte på sig och gäspade.

»Inte mera! Bevars, hvad dagarna äro långa och ennuyeusa! Hvad är det i dag? — Tisdag! Har söta mor varit här eller någon af systrarna? — Inte. Hur länge skall jag då anses farlig! — Jag är ju konvalescent, Justina, har doktorn sagt. Smittar man ännu som konvalescent?»

Det ryckte kring de bleka, tunna läpparne och händerna plockade nervöst på lakanets spets. Mamsell Justina svarade ingenting, knep bara ihop munnen, så att den alldeles försvann mellan hakan och den spetsiga näsan och började så sticka igen.

»Jag var nere hos kommersrådets en moment,» började hon efter en stund, »för att få träffa hennes nåd; jag hörde, hon skulle komma in som i dag och göra ampletter för veckan med Britta. Det var så mycket, mycket hälsningar till lilla Jeanette både från hennes nåd och fröknarna. De längta efter kära syster, förstås, men måste ge sig till tåls, smittkopporna äro ej att leka med, skall man tänka. Eljes trifvas de så godt därute på landet, bada ännu, kan fröken Jeanette tro, och amusera sig med bilbouquet och kranskastning. Hennes nåd skickade med päron och drufvor från vinkasten, men vi ska inte frestas af att se på dem förrän i morgon. Nej, rakt inte i kväll, sa' doktorn. Nu ska' vi ta' in medicinen och så ska' vi sofva. Hur känner hon sig, lilla hjärtgullet? Hur var det med middagsluren?»

Mamsell Justina böjde sig fram och såg ömt och oroligt på det bleka ansiktet bland kuddarne.

Jeanette suckade otåligt.

»Åh — jag är nog bra — men det är så tråkigt, Justina, så horribelt tråkigt! Kära, rara, gamla Justina, du kan ju inte rå för, att jag längtar! — Åh, Evert! — Han skulle minsann ej vara rädd för mig, eller hvad tror du, Justina?»

Plötsligt vände hon hufvudet mot mamsell Justina och såg skarpt in i hennes små vänliga, ljusgrå ögon.

»Säg mig, Justina, har jag blifvit mycket ful? — Det påstås ju att smittkopporna défigurera!»

Mamsell Justina smålog och vaggade fram och tillbaka med hufvudet.

»Ful, — ful! Och hvad skulle då det göra? Bara vär lilla fröken blir frisk och kry, så är allt bra. — För resten — lilla hjärtgullet blir aldrig ful.»

Jeanette reste sig häftigt upp i sängen.

»Gif mig lilla handspegeln, Justina, den ligger där på toaletten. — Justina, jag vill ha den!»

Hon grep ifrigt efter den lilla aflånga spegeln med sitt snidade mahognyskaft och satt en lång stund orörlig och tyst och såg på det färglösa, afmagrade ansiktet i speglglas.

Var det väl hon — vackra Jeanette, rosenprinsessan, som Evert brukade kalla henne! — Hvar voro kindernas fina rundning och

friska, varma färg? Hvar de förr så lifliga och tindrande ögonens uttrycksfulla glans? — Sjukdomen hade tagit det alltsammans. Och, värst af allt, den underbart mjuka, mjällhvita huden hade blifvit grå, sträf och grof och tätt, tätt, som bokstäfverna i en bok, syntes öfverallt öfver kinder, panna och haka stora, djupa ärr.

Spegeln föll med en häftigt skräll i golvet, Jeanette hade kastat sig tillbaka mot kuddarna, slagit båda händerna för ansiktet och brustit ut i våldsamt gråt.

Mamsell Justina lade ifrån sig stickningen, tog mycket varligt upp spegeln och synade den på alla håll. Nej, den hade ej fått någon skada. Hon stod en stund och gned det blanka glaset med förklädessnibben och såg bekymrad på den snyftande gestalten i sängen. Hennes gamla ansikte liknade ett vissnadt äpple, så fullt af veck och rynkor och med små röda fläckar på de skrumpa kinderna, det var som om en bottenton af ungdomsfärgen stannat kvar och torkat in i huden. Hon stod och vaggade sakta på hufvudet, sorgsen och orolig. Så gick hon bort till hörnskåpet i andra ändan af rummet och började plocka fram vinbutelj och glas och en liten blecklåda med skorpor. Det var för tidigt att ta medicinen ännu, men ett glas stärkande vin och ett par sockerskorpor kunde just göra godt.

Jeanette rörde sig ej, låg och snyftade och stönade, mamsell Justina fick stå där en lång stund och förmana och be, det var, som om hon talat för döfva öron.

»Det är syndigt, det där, fröken Jeanette,» sade hon förebrående, »hon skulle väl vara glad i stället och tacksam för att ha blifvit så kry igen. Det finns de, som mistat både sinnen och förstånd efter en så farlig feber; då kunde man ha skäl att klaga och sörja. — Seså, drick nu, lilla hjärtgullet, det goda, rara vinet. — Hon får inte gråta så, kära min lilla fröken! Hon får bara hufvudvärk och så kommer Brissman med sina desagräbala blodiglar. — Spara hon tårarna, tills de bättre behövas. Vår Herre kan straffa henne med något ännu serieusare att sörja öfver, om hon inte är tacksam för det, hon har.»

Justina hade satt sig ned på tabureten. Hur hon talade, fick hon slutligen Jeanette att lugna sig. Först låg hon alldeles stilla, medan snyftningarna kommo allt svagare och mera sällan, så blef det så småningom fullkomligt tyst. De magra händerna gledo sakta ned från det förgråtna ansiktet och de trötta, sorgsna ögonen sågo bedjande på mamsell Justina.

»Nå, så gif mig det då, — kanske det gör godt. — Du kan väl förstå, kära Justina, inte är det för min egen skull jag vill vara vacker — — —»

Det var ett uttryck i det gamla rynkiga anletet, som kom Jeanette att glömma både koppärr och sjukdom. Hon reste sig på armbågen och såg forskande på den gamla.

»Hvad är det, Justina?» frågade hon häftigt. »Det är något du vet, som du söker cachera för mig! Har det varit några noveller från Finland?»

Justinas gamla hand darrade, så att vinet skvalpade öfver glaskanten ner på skorporna.

»Hennes nåd berättade, att det går bra för kungen därborta,» sade hon undvikande. »Hertig Carl gör succés, har slagit ryssarna igen, så de börja retirera, sade hennes nåd.»

»Men Evert, Justina! — Hvad för noveller är det från honom? — Säg det alltsammans — är han blesserad? — Är han död?» — Det låg skälvande smärta i rösten och ögonen brunno mörka och ifriga.

BARN- KLÄDER

I största urval
hos

M. BENDIX

16 Regeringsgatan 16

och

5 Sturegatan 5.

»Nej — åh, visst inte, Herren vare tack! — Seså, drick nu, lilla go'a fröken Jeanette. — Såja! Smakade det inte bra? — Åhnej, Gud ske lof och tack, så farligt är det ej, men — — —»

»Men? — Så säg då, Justina!»

Mamsell Justina hostade och snöt sig med mycken omständlighet.

»Åh, nådig löjtnanten — nådig kapten, menar jag, har varit med i värsta gemänget och har visst blifvit — har fått, tror jag, — någon blessure —, en svår blessure, tyckte jag hennes nåd sade. Han kan inte få vara med därborta längre, får visst afsked — har blifvit hemskickad — kommer till Stockholm rätt hvad det är, supponerade hennes nåd.»

Jeanette hade sjunkit tillbaka mot kuddarne igen. Hon låg tyst en stund och såg frånvarande rakt ut framför sig.

»Evert!» mumlade hon drömmande. »Staccars min Evert, så ambitieux, så högtsträfvande och så i ett slag afbruten i sin carrière! Ah, hvilken malheur! Hvilken pröfning för honom!»

Så vände hon sig åter mot Justina.

»Är det *mycket* svårt, Justina?» frågade hon.

Mamsell Justina sopade ifrigt bort några skorpsmulor från det mörkgröna atlastäcket.

»Ska' väl vara det, efter han kommer hem,» muttrade hon liksom afvärjande och trippade bort till hörnskåpet igen med det tomma glaset och assietten.

Jeanette låg och lekte med volangen kring sin hufvudkudde, så sträckte hon plötsligt ut armarna med en hastig, längtansfull rörelse.

»Åh, det kan inte vara värre, än att han mist ett ben eller en arm, — kanske båda benen eller båda armarna! — och skulle de ryska kulorna också tagit dem alla fyra, så är han mig toutefois lika kär — nej, kärare, dubbelt kärare. Då kanske han glömmet bort, att jag ej längre är vacker och han blir mig blott ännu mera attachedad. Kommer han snart Justina? Grand Dieu, om han vore här snart, snart!»

Hon sträckte ut handen mot Justina med ett lyckligt leende.

»Kära, rara Justina, plåstra nu riktigt om mig, så att jag blir ferme och vigoureuse och får komma upp och ta emot visiter. — Gud, hvad jag längtar! — Gif mig nu strax medicinen, sedan får du dra för fönsterjalousierna och sänggardinerna, så det blir riktigt mörkt och jag kan somna snart.»

II.

Doktor Brissman var nöjd med sin patient. Hans blodiglar hade ej behöft komma fram och tjänstgöra någon gång. Fröken Jeanette tog sin medicin och drack sin skorpvälling och ölsupa utan en enda grimas och krafterna tilltogo för hvarje dag. De insjunkna kinderna började rundas på nytt och de smala händerna voro ej längre så spökligt tunna och genomskinliga.

Svenska

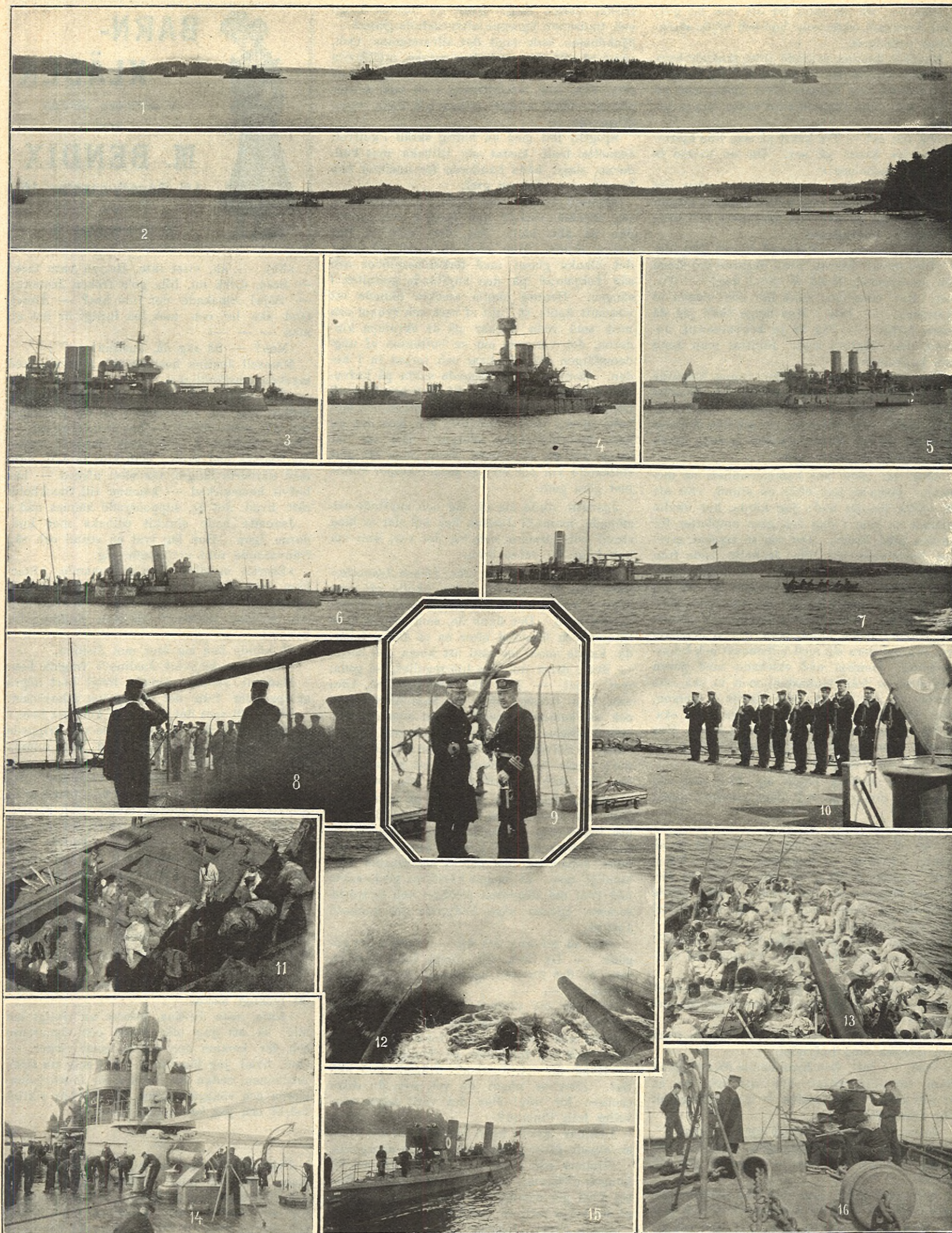
Kompositionslinnefabrikens välkända tillverkningar af **Kragar, Manschetter** och **Bröstveck** för Herrar, Damer och Gossar, hvita och kulörta, rekommenderas.

OBS! Ingen tvätt och strykning. I parti från

Svenska Kompositionslinnefabriken

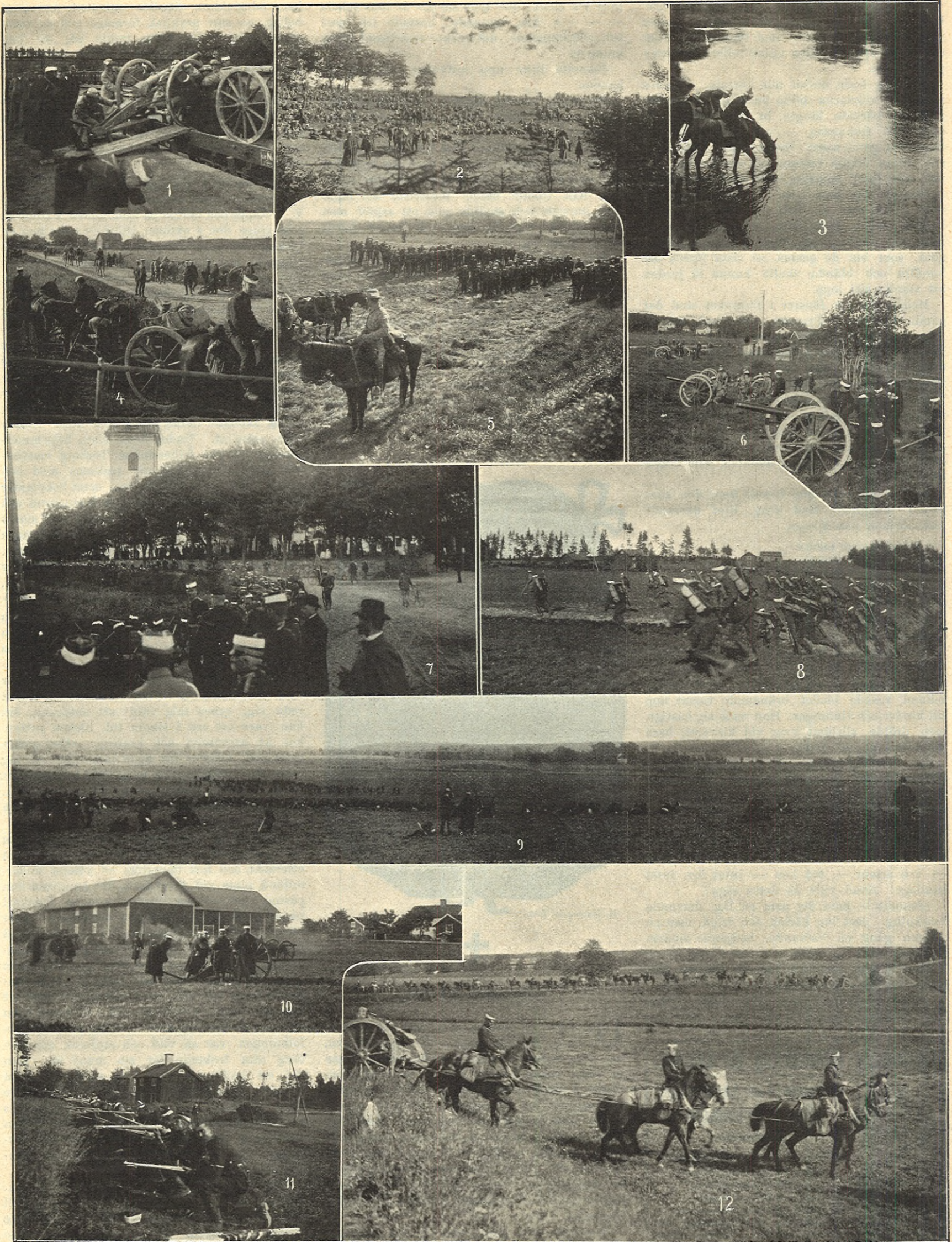
Riks- 33 33 Allm. 168 93.

Säljes i alla välsorterade Manufaktur- & Herrekeperingsaffärer. FRESK & ÅKERBLOM. STOCKHOLM.

FRÅN ESKADERÖFNINGARNA I STOCKHOLMS SKÄRGÅRD.

1 OCH 2. DE FÖRENADE ESKADRARNE PÅ TRÄLHAFVET. LÄNGST TILL VÄNSTER Å ÖFRE BILDEN TORPEDKRYSSARNE CLAS UGGLA OCH ÖRNE. DÄREFTER PANSARBÅTARNE GÖTA, DRISTIGHETEN OCH ODEN, EN MONITOR OCH EN KANONBÅT. Å DEN UNDER FORTSÄTTNINGSBILDEN SYNAS Å EN FRÄMRE LINIE ANDRA OCH TREDJE KLASSENS PANSARBÅTAR (MONITORER), Å BAKRE LINIEN KANONBÅTARNE. 3. CHEFSFARTYGET, PANSARBÅTEN GÖTA. 4. PANSARBÅTEN ODEN. 5. PANSARBÅTEN DRISTIGHETEN. 6. TORPEDKRYSSAREN CLAS UGGLA. 7. MONITORERNA. 8. FLAGGAN HISSAS. 9. HÖGSTE BEFÄLHAFVAREN V. AMIRAL KLINTBERG OCH KAPTEN CH. DE CHAMPS. 10. HONNÖRSVAKT. 11. KOLNING. 12. I HÖG SJÖ. 13. RENGÖRING OMBORD. 14. OMBORD Å GÖTA. 15. TORPEDBÅTEN BRIS. 16. GEVÄRSEXERCIS PÅ DÄCK. FOTO FOR IDUN AF A. BLOMBERG O. KAPTEN G. LAGERCRANTZ.

FRÅN DE STORA KRIGSÖFNINGARNA I SÖDERMANLAND-NÄRKE.

1. KANONERNA LOSSAS. (OBS. DE NYA FÄLTUNIFORMERNA!) 2. GÖTA GARDE LÄGRAR. 3. EN NORDLIG KAVALLERIFÖRTRUPP VID ETT VAD. 4. ÖSTARMÉNS ARTILLERI UPPSTÄLLDT PÅ LANDSVÄGEN I SPÅNGATRAKTEN. 5. INFANTERI OCH KAVALLERI FRAMRYCKA MOT ÅSEN VID VINGÅKERS KYRKA. 6. ARTILLERIET FÖRSVARAR ÅSEN. 7. KYRKGÅRDEN FÖRSVARAS AF ÖSTARMÉN. 8. ÖSTARMÉN STORMAR. 9. VÄSTARMÉN FÖRFÖLJES ÖFVER SLÄTTEN. 10. ARTILLERIET FATTAR POSTO VID EN BONDGÅRD. SKJUTNING MED RÖKFRITT KRUT. 11. ÖSTARMÉN FÖRSVARAR EN VÄGÖFVERGÅNG. 12. ÖSTARMÉNS ARTILLERI RETIRERAR. A. BLOMBERG FOTO.

Hon fick sitta uppe nu hela dagarne, brukade till och med gå omkring litet i rummen och plocka och prata med blommorna eller emellanåt spela en liten »Lied» eller »Gavotte» på klavéret.

Dagarne hade blifvit allt kortare. Hennes nåd och fröknarna höllo ännu ut på landet, men de började längta in och undra — i synnerhet fröknarna — om vistelseorten ej finge changeras snart. Spektaklarna hade tagit sin början, likaså balerna på vauxhallen, och när allt kom omkring, blef dock landtilifvet i längden tämligen trist. Klockan kunde ej vara stort mer än half sex, men strålarne började redan falla dämpade, fingo något af rödt och violett i sig, något af sammanträngd glöd, som om de genom ett sista försök att hänföra och blända skulle kunna få jorden att stanna sitt lopp.

Mellan ett par fönster i förmaket stod det gamla klavéret. Jeanette satt med ryggen mot dagern och preluderade till en chanson. Hennes ögon följde solstrålarne, som långsamt drogo sig bort från de gamla porträtternas förgyllda ramar och glänsande oljeduk. Hon var så upptagen att söka den halft bortglömda melodien i sitt minne, att hon ej hörde tamburklockans diskreta ringning, ej heller Justinas trippande steg och halfhöga samtal samt en dämpad, manlig stämma, som frågade och talade.

Ah — nu hade hon funnit den, den kära gamla melodien! Med svag, litet darrande röst började hon sjunga.

Je vous aime mieux
que tous les cieus!
Que tous rayons de tous soleils!
Que toutes fleurs, douces et vermeilles!

Förmaksdörren knarrade på sina gångjärn, Jeanette vände på hufvudet.

Det svindlade för hennes ögon, allt blodet strömmade till hjärtat, det var som om puls-slagen stannat för ett ögonblick. Men i nästa sekund rusade blodet brännande varmt upp till kinder och tinningar. Hon reste sig hastigt, men dröjde alltjämt kvar vid klavéret, bara såg och såg mot dörren.

Där stod han, hennes Evert, hennes vackra, ståtliga fiancé. Han hade stannat strax innanför dörren, stod och såg inåt rummet med ett ljust, lyckligt leende öfver den vackra munnen.

De hade talat om blessure! — Hon mönsttrade honom från hufvud till fot. Två händer — två armar — två ben — intet ärr, intet bandage! Hvad ville då detta säga?

»Jeanette!» kom det som en låg, darrande hviskning. Det låg kärlek och fröjd, men på samma gång en bäfvande, bedjande smärta i rösten.

Hon sprang fram till honom och han slöt henne häftigt i sina armar.

»Lilla Jeanette!» sade han sakta. »Min lilla rosenprinsessa! Je vous aime mieux que

tous les cieus, que tous rayons de tous soleils — — —» han tystnade, hostade till kort och ansträngande, det ryckte smärtsamt kring munnen.

Jeanette lyfte upp hufvudet och såg på honom.

De stora, mörka ögonen stirrade orörliga med en tom blick förbi henne ut i skymningen.

Dieu — mon Dieu! Det var det! — Hon skulle velat skrika, men så med ens kom hon att tänka på, att han trodde, att hon visste det, han trodde henne förberedd och lugn. Hon darrade och skälfde som ett asplöf, men han märkte det ej, han höll henne hårdt tryckt intill sig.

Hon stod och kämpade med sin sinnserörelse, så gjorde hon sig sakta lös ur hans armar, reste sig upp på täspetsarne och slog båda armarna om hans hals.

»Tu es mon roi dans toute la vie!» hviskade hon med en röst så mjuk och varm som septembersolstrålarne, »n'avais-je pas toi, j'aimerais mieux mourir!»

Hon drog hans ansikte ned mot sitt och åter och åter, stilla, varligt, som om hon vore rädd att göra honom illa, kysste hon de sänkta ögonlocken.

H. Hamnqvist foto.

TORBORG RAPPE.

DÅ JAG för många år sedan såg friherrinnan Torborg Rappe för första gången, var mitt intryck detta: om det skulle resas en staty såsom symbol för det svenska adelskapet i idealiserad form, så skulle hon passa till modell för densamma. Hennes person kunde icke undgå att imponera. Den högresta, kraftiga gestalten, hufvudets nobla hållning, den ädla värdighet, hvarmed hon rörde sig, och för öfrigt hela apparitionen passade för kungssalar. Också kallades hon i ungdomen af sina flickvänner vanligen »drottning Torborg».

Men som åren gingo och jag fick den glädjen att komma henne närmare, fann jag hos henne andra egenskaper, som ännu mera intogo och värmden hjärtat. Intelligens, god-

het, ödmjukhet, flärdlös enkelhet, kvinnligt behag, en stor praktisk förmåga och en varm gudsfruktan, allt detta tydde på, att hon äfven passade för hemmets stilla värld. Så mångfaldiga gåfvor hade slösats på henne, och så väl hade hon förvaltats och odlat dem, att hon fyllde sin plats med heder, hvarhelst än lifvets förhållanden ställde henne. Och det blef hennes lott att pröfva på mycket, om icke af lyckans, så dock af lifvets skiftningar.

Uppfostrad i ett rikt och angenämt landtligt hem — hon var dotter till kammarherren F. V. Rappe och föddes på egendomen Marielund i Blekinge den 4 oktober 1832 — hade hon en lycklig och sorgfri ungdom, och när hon vid tjuguetts års ålder efter sitt hjärtas val ingick äktenskap med sin kusin, den ovanligt älskvärde och sympatiske friherren K. A. Rappe, tedde sig framtiden för det unga paret i hög grad lofvande.

Men antingen nu baron Rappe, som förut varit anställd inom svenska flottan, icke var fullt vuxen sitt nya kall som brukare af Smålands karga jord, eller att nödåret 1868, som knäckte så mången landbrukares existens, också sköflade deras, huru som helst, ruinen kom plötsligt. Under detta sista bekymmersamma år var friherrinnan Torborg emellertid hela den hungrande traktens stöd och hjälp. Hon sköt undan sina egna bekymmer för att lätta andras, hon gick i stugorna och lärde hustrurna att blanda sitt mjöl med mossa och malen bark för att få kakan att räcka åt de många munnarna, och när olyckan kom, var det ett allmänt tal på godset: »Ja, hur det än må gå med baron och friherrinnan, så nog veta vi, att vi få, hvad vi ska ha.»

Det var nu i fattigdomens hårda och ovana skola, som Torborg Rappes innersta och bästa egenskaper anlätades och mognade. Hennes svar på en fråga, som många år senare ställdes till henne om, hur det var möjligt för dem att under så svåra förhållanden likväl reda sig, synes mig värdt att anteckna, det kan vara ett ord i sinom tid, liksom uttrycket är expressivt och kraftigt: »Det gick,» sade hon, »därför att både min man och jag hade den åsikten, att man icke har rätt att 'vraka' något arbete, vore det än så ringa. Gör man icke det, så finns det arbete, och man tager sig fram.»

Makarna flyttade först till Jönköping. Han gaf gymnastik, som dock den tiden var föga eftersökt, och fick dessutom en ytterst underordnad plats vid järnvägen, där han, som hon påstod, fick arbeta nästan som en dagakarl både hvad arbete och lön beträffade. Hon började gifva sånglektioner. Men efter hvad det led fick han nya befattningar vid järnvägen, och hemmets bopålar flyttades från plats till plats. Men hvarhelst de unga makarna slog sig ned, vunno de tillgifvenhet af hög och låg. Särskildt svår var flyttningen till en afsides liggande liten station, där befolkningen var så vild och styfsint, att Torborg ofta fruktade för sin mans lif. Men vid ett kaffekalas, där hon samlat de mest hotande individerna, lyckades hon tämja de vilda sällarne, som småningom förvandlades till »friherrinnans» välvilliga vänner. Men hvad som höll stånd under alla dessa växlingar, det var makarnas innerliga och hänfifna kärlek.

Men år 1877 kom den stora pröfningen. Bandet slets kort efter deras flyttning till Västerås genom mannens död, och Torborg Rappe blef allena. Att den djupa sorgen icke alldeles förkrossade henne, därför borgade hennes gudsfruktan, men med sin kraftiga natur insåg hon snart, att hon måste söka sin tröst

Fördelaktig Lifförsäkring för kvinnor.

Lifförsäkrings-Aktiebolaget

De Förenade.

Stockholm.

Stiftadt af bolagen *Skandia, Svea, Thule, Victoria och Skåne.*

Lifförsäkring utan läkareundersökning!

Delaktighet i bolagets öfverskott!

Premiebefrielse vid oförmåga till arbete!

Särskilda dödlighetstabeller äro upprättade för kvinnor, hvarigenom premierna kunnat sättas lägre än för män.

Formulär till ansökningshandlingar jämte prospekt tillhandahållas af agenter och ombud samt efter rekvisition från denna tidnings expedition.

i något slags verksamhet. Måhända var det just hennes stora sorg, som gjorde, att hon mest drogs till de lidande och hjälplösa i denna världen, hon sökte och fick den som ledig annonserade platsen som föreståndarinna för skolan för sinnesslöa barn i Stockholm. Mångén ryckte väl på axlarna vid denna utnämning eller tänkte ett misstroget: »en friherrinna på en sådan plats», men det dröjde icke länge, förr än friherrinnan visade, hvad hon dugde till.

Hittills hade man ansett, att endast de enklaste arbeten kunde utföras af idioter, och många af dem sutto troget och träget vid den grå ullstrumpan, men Torborg Rappe insåg genast, att hos dessa barn, som kunde fatta så litet med sin hjärna, mycket mera skulle kunna åstadkommas genom deras ögon. De garner, som började användas, hade starka, glada, liffulla färger, väfstolen kom fram, konstväfnaden spändes upp, knyppepinnarna slamrade, mejseln användes och barnen voro som förvandlade. Glädjen började lysa i deras ögon som ett återsken från de vackra arbeten de förfärdigade, och de började förstå hvad täflan ville säga. Hvar och en som sett utställningar af idioternas handarbeten, måste förvåna sig öfver hvad friherrinnan Rappes gedigna smak och slöjdlärares skicklighet utträttat genom dessa vanlottade varelsers arbete. Om man sett Anna Fahl, flicka med de två näsorna, vid sin väfstol, märker man, att hon kan täfla med hvilken normalt begåfvad som helst i att sköta sin spole och räkna ut sitt mönster, eller Johan Holm, som för sin mejsel så säkert, men för mången af dessa skickliga arbetare är det omöjligt att lära den första stafningens enklaste regler.

Det är hårdt att af det begränsade utrymmet vara nödgad att endast antydningssvis nämna de anstalter, som kommit till stånd, visserligen med stöd af sådana män som professor Kjellberg, doktor Sigurd Lovén med flere för saken intresserade, men dock till stor del på Torborg Rappes initiativ nämligen: fortsättningsskolan för flickor Norrtullsgatan 14, Stockholm, hemmet för gossar vid Rickombergarna nära Uppsala, där gossarna få deltaga i jordbruksarbetet, och asylén för sinnesslöa epileptiska barn vid Mariehäll invid Sundbyberg. Detta, att gifva de sinnesslöa tillfälle till fortsatt utveckling, sedan de slutat skolan, på det att det med så mycket tålmod åstadkomna arbetet på deras utbildning ej skulle vara förgäfvat, ett arbete, där man så ofta fick hoppas, där allt syntes hopplost, tro, där man i månader kunde få vänta på en ljustråle — detta var Torborg Rappes älsklings-tanke och lifsmål. När hon återkom från sammanträden, där diskussionen för och emot varit liflig, brukade hon skrattande säga: »Jag fruktar, att jag har några uns despotism i min karaktär, ty jag har fått min vilja fram.»

»Jag triffes icke utan mina idioter,» sade hon ofta. Icke ens om somrarna kunde hon skiljas från dem. Då hon i Chicago, dit hon sändes som regeringens ombud vid kvinnokongressen 1893, vann en rik svensk-amerikansares vänskap, så att han till personlig gåfva skänkte henne 3.000 kronor, använde hon dessa såsom grundplåt till ett sommarhem för idioterna. Första året hyrde hon bostad hos en lott på Singö nära Grisslehamn, och med rörelse omtalade hon, att det var genom folkets tillmötesgående hjälpsamhet där, som hon med så ringa medel kunde uppföra villan Klippudden, där hon ännu denna sommar, bruten och lidande, vistades med sina skyddslingar.

Att fostra egna barn blef henne förnekadt,

men en moder, som, man kunde nästan säga, ledde barnen med sina ögon, var hon i fullaste mening för alla dessa många, som ofta icke ens medvetet kunna ropa på en moder, men som framför alla andra barn på jorden behöfva henne.

AMANDA KERFSTEDT.

EN FRUNTIMMERSKARL. AF MARRISQUI.

FORTS. O. SLUT FR. FÖREG. N.R.

DET VAR icke utan att gubben Vigren blef en dag kom emot honom på gatan, vördnadsfullt hälsade sin forne principal och talade om det nöje det beredde honom att få förnya bekantskapen. Det tyckte förvaltaren också och »om bror ville titta in någon gång och hälsa på gumman, vore han hjärtligt välkommen.»

Brobeck efterkom snart inviten och fann det gästfriaste mottagande af såväl förvaltaren som hans fru, om än den senare förhöll sig något mera reserverad än den liflige mannen.

Hemmet var gammaldags. Stelbenta mahognystolar stodo uppgradade efter väggarna i för-maket, och bakom det massiva divansbordet med små klaffar och låda, hvori album och illustrerade verk förvarades, stod en med rödt klädd soffa, som utan att sucka samtidigt kunde sluta fyra korpulenta fruar i sin famn. Men de knutna dukarne, som förr betäckt fönsterborden, voro nu ersatta med andra, modernare, liksom i anordningarna här och hvar märktes inflytandet af en yngre smak, och trots möblemangets stelhet fanns hemtrefnad i hvarje vrå.

Hvad Emmy beträffar, var hon mycket tillbakadragen. Om hon kände någon glädje öfver återseendet eller ens mindes f. d. bokhållaren, så visade hon det åtminstone icke, men hon var lika behaglig att åse som hon varit på gatan, första gången han gaf akt på henne. Det låg ett drag af renhet i hennes öppna blick och öfver den klara pannan, något lugnt och rogifvande i hela hennes väsen, något hemligt och stilla, mycket olika det elektriserande intresse han hittills sökt hos kvinnorna. Hon gick dessutom i den bästa tänkbara praktiska skola, ty fru Vigren hörde till de gammaldags fruar, som med obetydliga resurser kunde åstadkomma små kulinariska underverk. Hennes delikata små supéer voro heller icke den minsta dragningskraften till virapartierna, som den gästfrie förvaltaren hvarje vecka arrangerade och vid hvilka kassör Brobeck snart blef regelbunden gäst.

Han såg icke mycket af Emmy vid dessa tillfällen, ty förvaltaren var ifrig spelare och gästerna dvaldes oafbrutet kring spelbordet, men det lilla han såg var odeladt angenämt och stärkte honom i den alltmer mognande tanken, att nu ändtligen var »den lämpliga» funnen.

Under vintern var hon en längre tid borta hos sin gifta syster, hvarför hon ej kom att deltaga i den lilla stadens vinterförströelser och han således äfven där saknade tillfälle att råka henne. Men han var alltför rutinerad fruntimmerskarl för att icke veta att komma för tidigt är lika illa som att komma för sent och som en försiktig general såg han lugnt tiden an.

Så gick våren, sommaren och hösten och nyåret 18... var inne.

Där gingo åtskilliga baler af stapeln den vintern, både i familjerna och offentliga. Den sista af de senare var arrangerad af stadens ungherrar. Brobeck var med bland arrangörerna och Emmy naturligtvis bjuden.

Han hade på sista tiden börjat gå mera »anfallsvis» till väga. Som vän i familjen hade han alltid något att säga henne, då de träffades borta, men han utmärkte henne aldrig så, att någon därpå kunnat ana hans afsikter. Vid supéerna i hemmet däremot lät han henne med fint smicker förstå, hur mycket högre han satte henne än alla andra unga damer, med hvilka han hittills gjort bekantskap.

Emmy upptog alltsammans vänligt och lugnt, men talade föga. Något tillfälle till ostördt samtal med henne fick han aldrig.

Det var med synnerligt intresse han afvaktade, hur Emmy skulle taga sig ut på den stora balen. Han hade hittills blott sett henne på mindre tillställningar och i hemmet, och att hon där var allt hvad man kunde önska visste han, men han hyste en viss tveksamhet om, hur hon skulle te sig som »dam af värld». Han frapperades därför genast på det angenämaste af hennes toalett och af hennes uppträdande under aftonens lopp.

Nu, lika litet som annars, kunde i hennes sätt spåras en skynt af koketteri, men hon förde sig med en viss behagfull värdighet, som vida bättre anstod henne, och hon blef, både för sitt vackra utseende och därför att hon dansade väl, nog observerad att tillfredsställa hans fåfänga.

Fru Vigren anförde en hel svärm unga flickor, hvilka ställt sig under hennes beskydd och nu följde henne klarögda och kvittrande som en flock brokiga fåglar.

Till Emmy hade särskildt slutit sig Laura Ed-bom, dotter till kryddkrandhandlaren, numera rådmannen. Hon var en lång, mager flicka med humoristisk näsa och skarp tunga. Kallades af stadens ungherrar gemenligen »pepparstruten».

De hade kommit tidigt och medan de sutto bredvid hvarandra, sedan de af uppvaktande marskalkar blifvit eskorterade in i balsalen, gjorde Laura sin nykomna vän bekant med en del för henne okända personer och förhållanden.

»Tänk att baronerna Svärdfelt icke komma i afton! Baron Rutger var ju ändå med bland arrangörerna.»

»Hur då?» sporde Emmy.

»Vet du inte det? De äro på middag hos greve Snöstjärnas på Strandbyholm och det sägs att de icke kunna komma tillbaka i afton. Flickorna äro så ledsna allesammans, ty det finns inga stiligare kavaljerer än baronerna Svärdfelt, och så rara sedan. Inte ett spår högfärdiga. Till och med jag, som hvarken heter något eller ser något ut, får mig allt emellanåt en dans med endera af dem. Det är annat än den här lille gradpasseraren Peterlin, som kommer där borta. Vi ha lekt och dansat tillsammans se'n vi voro barn, men nu ser han ingen, som inte är adel. Han har inte ens hälsat på mig, fastän vi varit tillsammans på flere baler i vinter.»

»Han ser bra ut.»

»Ja bevars. Söt som konfekt, om du vill. Han har då blifvit militär för uniformens skull, om någon. Och så liten han är! Du skulle se baron Folke. Vacker som en dag och med en idealisk figur.»

»Jag har sett dem ute ett par gånger.»

»Riktigt skada att du skulle vara hos din syster, när de roligaste balerna voro... Men se där äro de!»

I detsamma inträdde ännu ett sällskap i balsalongen.

Ett sakta sorl gick genom de unga damernas led och i deras ljusnande blickar kunde man läsa den glada nyheten: baronerna Svärdfelt hade kommit!

I sällskap med greve Snöstjärnas och deras fyra vackra döttrar skredo de genom salen likt unga prinsar, högväxta och ståtliga samt med den älskvärda anspråkslöshet, som vi svenskar vant oss att finna hos furstesöner, öfverallt följda af strålände blickar och välkommande leenden.

Det började bli lifligt bland ungdomen. Herrarne läto presentera sig och dansprogrammen begynte anlitas. Bland de unga damerna rådde en nervös rörelse. De stodo gruppvis, men inga samtal kommo i gång och ingen ville gärna stå bakom den andra.

Gymnasistskaran, de små soaréernas ordinarie kavaljerer, var nu betydligt förtunnad, men de som återstodo ägnade sin lifliga hyllning åt yngsta fröken Snöstjärna, en smärt, klarögd, rosenhyad sjuttonåring.

Ifrigast i sin uppvaktning var unge Björkström. Han hade vid »Apolloföreningens» senaste årsfest i en högstäm dikt tolkat sin dyrkan för sina känslors föremål och denna hade i likhet med alla stadens ungmör med beundrande rörelse lyssnat till »den blifvande skaldens» erotiska flöde, utan en aning om att det var hon, som inspirerade hans sånggudinna. I dag fann hon likväl sina sedvanliga riddare en smula i vägen, enär de fyllde hennes dansprogram, innan de uniformerade kavaljererna hunnit anmäla sig. Till följe hvaraf hon manerade en och annan och unge Björkström tillbragte morgontimmarna med att dikta ett dyrbart kväde, hvori rimmen »lek» och »sväk», »haf» och »graf» kvalfullt afslutade de af lifsledda mättade raderna.

»Se där är den nye vikarierande lektorn. Han är värdigt ful, men ser treflig ut ändå,» hviskade Laura till Emmy, i detsamma den omnämnde nalkades dem i sällskap med en annan herre.

»Doktor Svanteson, fröken Vigren.»

»Har fröken andra valsen ledig?»

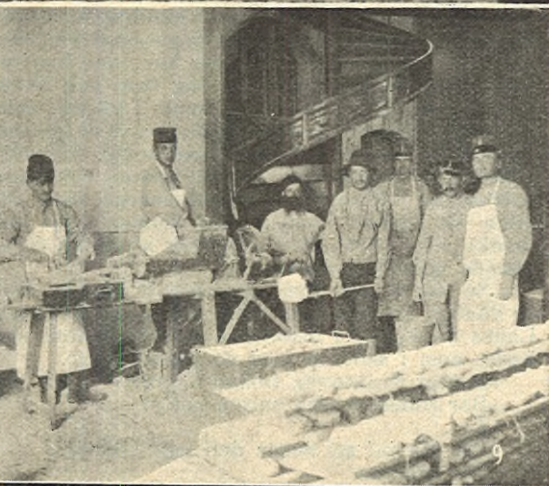
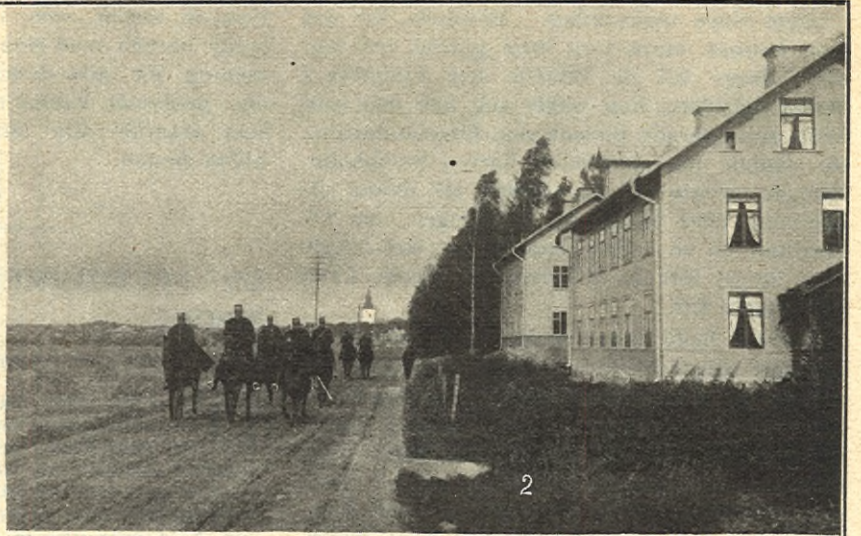
»Ja.»

»Får jag lof att dansa den med fröken?»

»Jag tackar.»

Så var han borta.

Hvar hade hon sett detta grofhuggna ansikte, dessa vänliga ögon? Svanteson...!? Ah... Hennes ansikte ljusnade vid hägkomsten. Barn-domsminnen doko upp ett efter annat. Ah, visst kände hon Karl Svanteson!

FRÅN DE STORA KRIGSÖFNINGARNA I SÖDERMANLAND-NÄRKE.

1. GENERALSTABEN MOTTAGER DEPESCHERNA, SOM UPPLÄSAS FÖR KRONPRINSEN OCH GENERAL RAPPE. 2. PRINS CARLS STAB VID VINGÅKERS KYRKA. 3. KRONPRINSEN INSPEKTERAR BIVACKERNA OM KVÄLLEN. 4. KAVALLERICHEFEN ÖFVERSTE MÖRNER UTDELAR ORDER. 5. PRINS GUSTAF ADOLF UTDELAR ORDER. 6. VÄSTARMÉN HAR TAGIT ÅSEN OCH FORTSÄTTER FÖRFÖLJANDET. 7. SJUKVÅRDEN KOMMER. 8. DE FRÄMMANDE OFFICERARNE. 9. FÄLTBAGERIET. 10. MARKETENTERIET. 11. VID KAFFEBORDEN. PRINS GUSTAF ADOLF I MIDTEN TILL HÖGER. A. BLOMBERG FOTO. (NR 9 OLGA OLSSON FOTO.)

FRÅN DE STORA KRIGSÖFNINGARNA I SÖDERMANLAND-NÄRKE.

1. VINGÅKERSSLÄTTEN MED KYRKAN OCH SJÖN KOLSNAREN. 2. KVISMARÅNS UTLOPP I HJÄLMAREN. 3. SEGERSJÖ, DET ANDRA HÖGKVARTERET. 4. SKENÅS, DE FRÄM-
 MANDE OFFICERARNES HÖGKVARTER. PÅ GÅRDEN DEN STORA EKEN, UNDER HVILKEN, ENLIGT SÄGEN, DAHLBERG UTARBETAT SIN SUECIA ANTIQUA. 5. DE FRÄM-
 MANDE OFFICERARNE TILL HÄST. 6. NÄRKES HUSARER PÅ FLYKT FÖR BOHUSLÄNINGARNE UNDER ÖFVERSTE MALMS BEFÄL. 7. SVEA ARTILLERI. DE NYA OCH DE GAMLA
 UNIFORMERNA. 8. HÄSTARNE BADAS VID SPÅNGA KVARN. 9. SPÅNGÅN ÖFVERVADAS. 10. FRUKOSTBESTYR OCH MORGONTOALET. 11. VID LÄGERELDEN. ÅTTA GRADER
 KALLT PÅ MORGONKVISTEN! 12. LÄGERLIF. 13. KRIGSKORRESPONDENTER OCH TECKNARE. 6 OCH 7. C. OLAUSON FOTO; ALLA DE ÖFRIGA A. BLOMBERG FOTO,

Hon började längta efter att dansen skulle begynna.

Äntligen spelade musiken upp. Ett ögonblick, ett enda stod golfvet tomt. Så ryckte kavaljerna fram, först spridda, sedan i samlad tropp.

Lille sergeant Peterlin öppnade anfallet med en käckhet, som bådade godt för hans krigarebana. Han avancerade dristligen mot de unga fröknarna Snöstjärna och bortförde den äldsta och vackraste. Uniformen glittrade och glänste och hvarje strå af hans nyfödda mustascher bemödade sig att se stort och manhaftigt ut.

Emmy dansade ett hvarf med doktorn, därpå skaffade han henne en bekväm plats.

»Vi ha visst träffats förr,» började han med en skälmaktig glimt i ögat.

»Jag kände genast igen er, fastän det är så många år sedan vi lämnade Alsbo bruk,» svarade hon med oförställd glädje. »Att vi skulle träffas här. När kom doktorn till staden?»

»Bara för ett par dagar sedan. Jag hade väl knappast kommit med hit i afton, okänd som jag var, om ej ett par af mina bekanta öfvertalat mig. De ville ju hafva så många kavaljerer som möjligt. Har herrskapet bott här länge?»

»Litet öfver ett år. Pappa är gammal nu och ville ha ro och ändå litet omväxling ibland. Staden är treflig, tycker ni inte det?»

»Jag har så lite sett ännu, men...» han afbröt sig och log.

»Men hvad?» frågade hon också leende.

»Den gamle tvärviggen lektorn, för hvilken jag skall vikariera, fällde ett yttrande i dag, men jag vet knappt om jag vågar citera det.»

»Det gör ingenting. Jag är ju inte inföding.»

»Det är sant. Jo, jag gjorde visit där i dag.»

FRÅN DE STORA KRIGSÖFNINGARNA I SÖDERMANLAND-NÄRKE.

1. KRONPRINSEN HÅLLER KRITIK FÖR DE FÖRSAMLADE OFFICERARNE.
 2. UPPMARSCH TILL KYRKPARADEN.
 3. KONUNGEN MED STAB PASSERAR SVEA GARDE.
 4. PRINS CARL SOM PRISDOMARE.
 5. TREDJE ARMÉFÖRDELNINGENS (VÄSTHÄRENS) CHEF GENERALMAJOR NORDENSKIÖLD MED STAB.
 6. FJÄRDE ARMÉFÖRDELNINGENS (ÖSTHÄRENS) CHEF GENERALLÖJTNANT GADD MED STAB.
 7. KONUNGEN MED STAB UNDER DEFILÉN VID LÄNNA KYRKA.
 8. KONUNGEN INSPEKTERAR ARTILLERIET.
 9. KRING PREDIKSTOLEN UNDER KYRKPARADEN. (FRÅN VÄNSTER: LANDSHÖFVDING SWEDELIUS MED FRU, FRUHERRINNORNA GRIPENSTEDT OCH ÅKERHIELM, LANDSHÖFVDING BOSTRÖM, KABINETTSKAMMARHERREN FRIH. G. ÅKERHIELM, JÄRNVÄGSSTYRELSENS CHEFER SAMT, LÄNGST TILL HÖGER, DE OFFICIERANDE PRÄSTERNA.)
- 1, 4, 5 OCH 6 C. OLAUSON FOTO, SAMTLIGA DE ÖFRIGA A. BLOMBERG FOTO.

Hans omdöme var: »de unga lefva bara för att roa sig och de äldre för att spela kort och klippa kuponger.» Och som jag inte får mycken tid att roa mig, af princip aldrig spelar kort och inga kuponger har att klippa, så kan fröken tänka att jag inte väntade mig mycket sympatiskt bemötande. Icke kunde jag tro att jag skulle träffa en så gammal bekant redan i dag.»

Hon mötte hans glada blick med ljuft leende. I detsamma varseblef hon kassör Brobeck, som ett stycke därifrån forskande betraktade henne. Doktorn märkte hennes förändrade ansiktsuttryck, reste sig och dansade ut. Nästa paus återkommo de till barndomsminnena och då valsen slutade, förde Karl Svantesson, efter att ha fått löfte om ännu en dans längre fram på aftonen, Emmy till hennes mor och blef föreställd för denna.

sikte. Så såg hon upp med en skalkaktig blick och räckte fram handen.

»Och hvad ser ni i min — nu?»

Han hade ämnat säga hvad han ville på ett helt annat sätt, men denna blick, så ny hos henne, kom blodet att stiga honom åt hufvudet och för en sekund miste han all sin vanliga beräknande besinningsfullhet. Han fattade häftigt hennes hand och svarade: »Min lycka, Emmy!»

I nästa ögonblick insåg han att alltsammans var ett misstag. De vackra blå ögonen hade med ens skiftat uttryck och han läste däri så tydligt som om hon sagt honom det i ord: »har jag nu ändå framkallat hvad jag ville undvika!»

Hon drog undan sin hand.

»Ähnej, i en sådan ser ni ingenting.»

»Hvad menar ni?»

»Kommer ni inte ihåg — fastän det gör ni naturligtvis inte — att ni en gång begagnade just de orden, då jag som barn ville bli spådd med »de stora». Hon skrattade litet nervöst, reste sig och började draga på sina handskar i afsikt att gå. Han höll henne kvar.

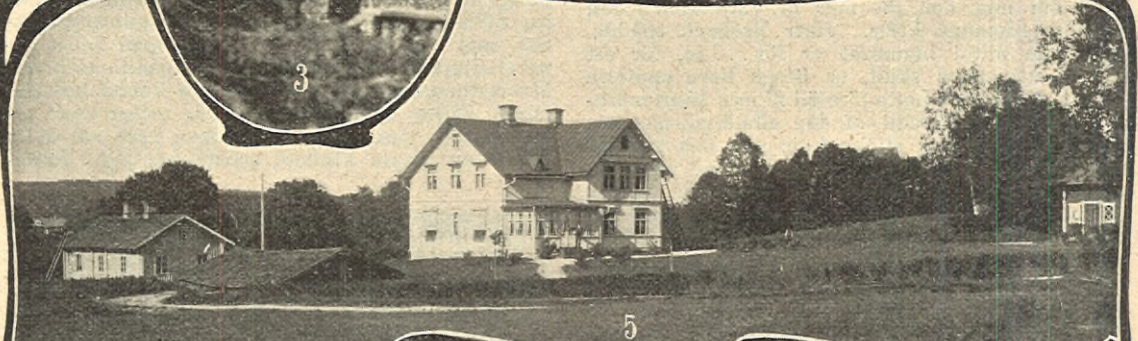
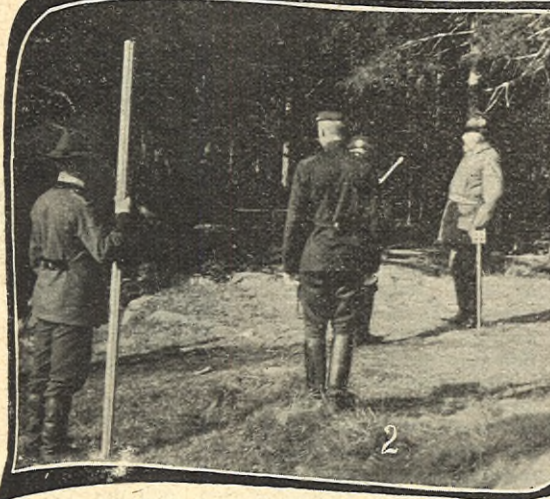
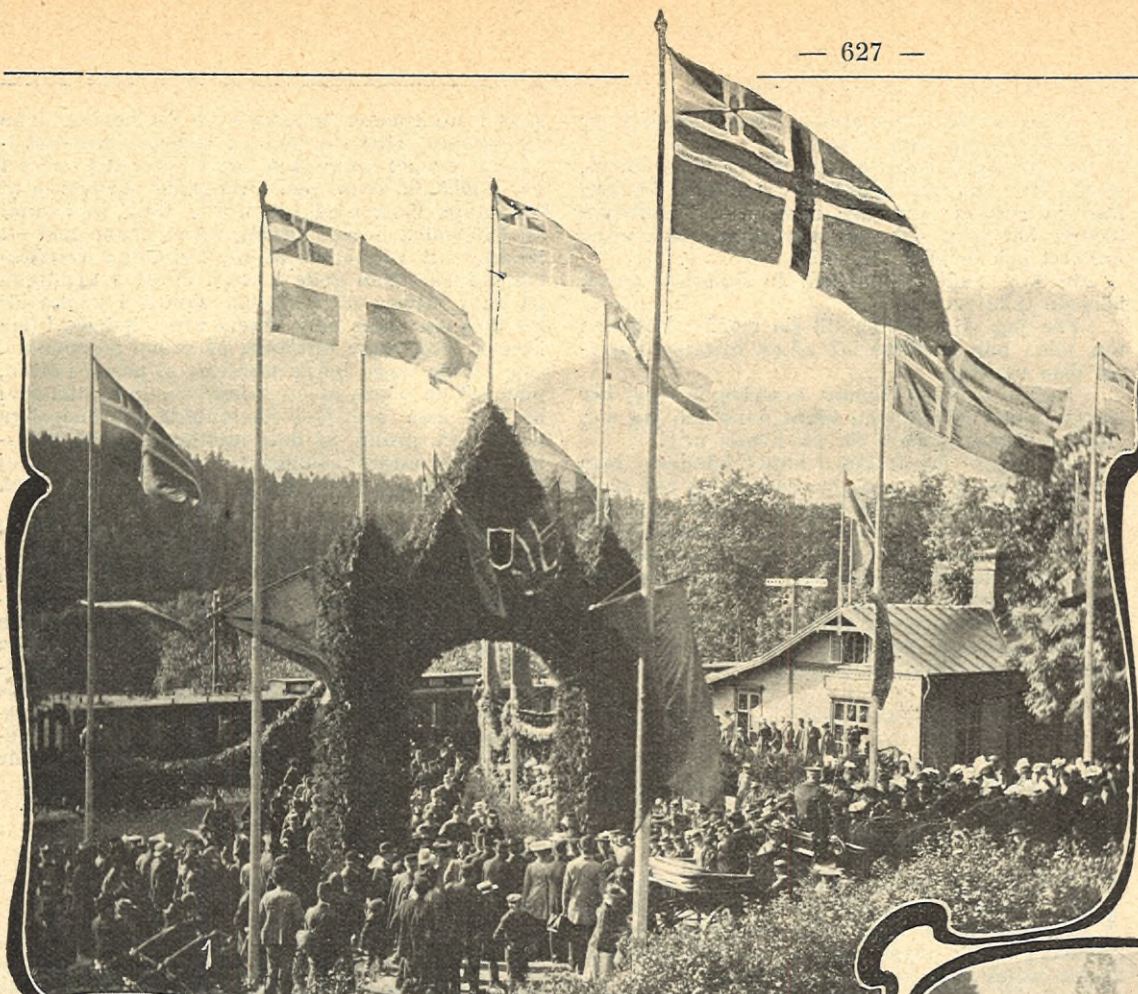
»Ni var ett barn då, fröken Emmy.»

»Det var jag, och just därför kommer jag så väl ihåg det.»

»Men icke kan ni väl vara så långsint, att ni för en dylik småsaks skull...»

Hon såg upp och satte sig åter.

»Småsak! Ahja, för er var det nog så och säkerligen ingen ond mening, men för mig... Jag var barn, jag, och ett vekt känsligt barn.» Hon talade lugnt, men det låg en anstrykning af vemod i hennes röst. »Ser ni, jag hade glatt mig så mycket åt denna julbjudning hos bruks-

FRÅN DE KUNGLIGA ÄLGJAKTERNA Å HUNNEBERG OCH KLOTENS KRONOPARK.

1. DET KUNGL. JAKTSÄLLSKAPET ANKOMMER TILL LILLESKOGS STATION. I MIDTEN AF ÄREPORTEN SYNES KONUNGEN MED LANDSHÖFDDING LOTHIGIUS VID SIDAN GÅENDE TILL EKIPAGET. 2. KONUNGEN GÅR TILL I:STA DREFFVETS HÅLL. 3. KONUNGEN FÄLLER EN ÄLG »KNALL OCH FALL» MED ETT SKOTT. 4. KONUNGEN MED HOFJÄGMÄSTARNE GREFVE THOTT OCH V. ECKERMANN VID DEN FÄLLDA ÄLGEN. 5. BJÖRSJÖ GÅRD VID KLOTENS KRONOPARK. 6. KRONPRINSEN, OMGIFVEN AF SITT JAKTSÄLLSKAP PÅ BJÖRSJÖ GÅRD. (1. KAPTENEN FRIH. C. H. FALKENBERG. 2. FÖRSTE HOFJÄGMÄSTARNE GREFVE TAGE THOTT. 3. RYTTMÄSTAREN FRIH. SIGV. BECK-FRIHS. 4. BRUKSFÖRVALTAREN K. K. KARLSON. 5. JÄGMÄSTAREN JAMES PAULI. 6. HOFJÄGMÄSTAREN E. VON ECKERMANN. 7. CHEFEN FÖR KUNGL. DOMÄNSTYRELSEN GREFVE FR. WACHTMEISTER. 8. ÖFVERSTELÖJTNANTEN S. WENNERBERG. 9. ÖFVERJÄGMÄSTAREN TIGERHELM.) 1-4. R. HENRIKSON, UCKLUM, FOTO. 5 OCH 6. A. MICHELSON, LINDESBERG, FOTO.

Brobeck skulle anförda kotiljongen och hade försäkrat sig om fröken Viola Snöstjärna, bal-drottningen, som moitié. Tills vidare kunde han ägna sig åt Emmy och sina egna angelägenheter.

Sedan de dansat ett par hvarf, bad han att få servera henne en glace i ett af smårummen. De voro för tillfället ensamma där inne.

Hon hade dragit af sig handskarne och lagt dem bredvid sig på bordet. Han satt och strök nervöst sina svarta mustascher, medan hans blick följde hennes vänstra hand.

»Vet ni, fröken Emmy, att jag kan spå i hand, sade han plötsligt och lutade sig fram emot henne. Ett egendomligt leende flög öfver hennes an-

»Åhjo, det är något annat också, men det ser jag helst att jag slipper säga.»

Ett cyniskt leende spelade kring hans läppar, under det han ett ögonblick stod med blicken fäst på golfvet. Så såg han på det nedböjda blonda hufvudet och det allvarliga, rena, unga ansiktet och leendet försvann.

Musiken hade tystnat och de dansande paren började fylla rummet.

»Får jag föra fröken till sin mor?» Hvarken ton eller min förrådde att något ovanligt passerat dem emellan.

»Tack,» svarade Emmy ansträngdt, »jag har lovat doktor Svantesson nästa dans och jag ser, att han redan kommer för att hämta mig.»

»Då lämnar jag fröken i bättre händer.» Han betonade lätt de sista orden, bugade sig och gick.

»Fru Vigren bad mig uppsöka fröken och föra er till henne,» sade doktorn. »Men hur är det? Ni ser inte glad ut. Den där herrn,» med en blick efter kassören, »har visst en synnerlig förmåga att göra er ledsen.»

»Och ni att göra mig glad igen,» tänkte Emmy. Men det sade hon icke — förrän flere år efteråt, när hon blifvit hans hustru.

ETT OCH ANNAT OM DAMERNAS RANGFÖRHÅLLANDEN.

I VÅR TID göres det väl i allmänhet tämligen liten affär af rang och dylikt, men det finnes fall, då saken dock icke saknar en viss betydelse, hvarför några ord i ämnet måhända icke kunna anses vara alldeles obefogade.

Karl XI, den store ordningsmannen, var den som först utfärdade en rangordning hvori, beträffande männen, bestämdes att innehafvande ämbete eller tjänst allena, men icke bördens bestämde rangen, samt i fråga om prästerna att för dem vore gudsfuktan, kunskaper och ödmjukhet det bestämmande. Om damerna yttrar han kort och godt, endast: »Hustrun följer mannens stånd och villkor», och denna bestämmelse har ännu i dag laga kraft. För fruarna är det således klappadt och klart, men huru är det ställt för frökarna? Ja, därom finnes intet stadgande, men praxis har varit och är, att döttrarna följa faderns stånd och villkor, alldeles som fruarna mannens. Någon på börd grundad rang finnes icke officiellt, om än konventionellt, då det icke är fråga om presentation vid hofvet, ty därom finnes verkligen en under konung Oscar II:s tid utfärdad föreskrift, enligt hvilken till presentation äro berättigade döttrar till adelsmän, men endast sådana ofrälse fröknar, som till far hafva en man med minst generaladjutants rang såsom t. ex. expeditionsschefer, öfverintendenten o. s. v. Men på denna bestämmelse hålles icke alltid så styft, enligt hvad erfarenheten visat, och i praktiken vore väl detta också en smula kinkigt, misstänker jag. Rang-

strider fruntimmer emellan vore fordomsdags icke så alldeles sällsynta, hvarom historien har åtskilligt af mycket muntrande art att berätta, och det var måhända detta, som föranledde utgifvaren af Göteborgs Veckoblad, lektor C. J. Brag, att i slutet af 1760-talet, i sin tidning framkomma med ett förslag till ordnande af de kvinnliga rangförhållandena. Den gode lektorn föreslog nämligen på fullt allvar, att kvinnan skulle, i stället för att dela sin mans eller faders rang, indelas i fem klasser efter egen förtjänst, på grund af examina, som till de lägre borde förrättas af pastor i orten, men till de högre af en kringresande kommission af fem män och fyra förståndiga och hederliga fruar. På grund af dess utlåtande skulle landshöfdingen utfärda fullmakter och titlar »fast ej alldeles utan afseende på födsel, villkor och dylikt».

Förslaget mottogs icke med synnerligt bifall på något håll och blef endast föremål för gyckel, hvilket mycket förrågade den hederlige, men något hetlefrade lektorn, och det är väl föga troligt, att någon i våra dagar skulle kunna komma på en sådan luminös idé, helst ju tidens anda icke ville veta af stånd och klasser, utan fasthellre anser, att en persons rang bör bestämmas af dess människovärde, men icke af vare sig examensbetyg eller af landshöfdingen utfärdade »fullmakter och titlar», huru klingande de än månde vara.

PERCY.

UR DAGSKRÖNIKAN.

HENRIK VICTORIN, Nya Dagligt Allehandas mycket verksamme och talangfulle medarbetare, afled för några dagar sedan i hufvudstaden efter endast några dagars sjukdom.

Son af brukspatronen, sedermera bankdirektören i Örebro. N. V. Victorin, föddes V. i Nora bergsförsamling 1858. Efter ett par års akademiska studier ägnade sig V. åt journalistens värf och var som sådan verksam i olika landsorts- och hufvudstadstidningar, tills han år 1887 fästades vid Nya Dagligt Allehanda, hvilken tidning han sedan dess tillhört.

Som publicist var V. mest känd i egenskap af musikgranskare under märket H. V. Hans musikkritiska uppsatser präglades af stor sakkänedom och själfständighet, och om han och stundom svängde den kritiska ferlan med i mångens tycke väl stor skärpa, berodde det uteslutande af hans djupa konstintresse, som städe sträfvade efter det bästa. Äfven i Idun ha flere gånger hans kända initialer varit synliga under musikbiografiska uppsatser.

Inom publicistkretsar åtnjöt V. stort förtroende. I flere år var han medlem af Publicistklubbens styrelse och sedan i föl dess skattmästare. I Publicisternas understödsförening var han äfven skattmästare.

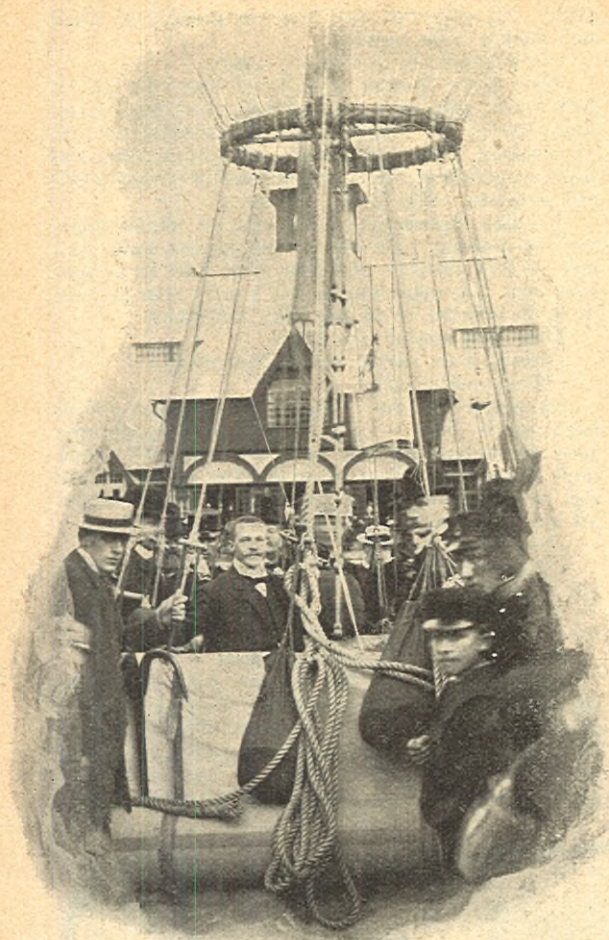
»Med sin ärliga rättframhet,» skrives i den tidning, den afidne senast tillhört, »med sitt goda hjärta, sin vänfasta natur och sin nobla uppfattning af livets förpliktelser, var Henrik Victorin en af dessa personligheter, hvilka man sent glömmar och hvilkas bortgång väcker desto större saknad, ju mer de spridt glädje i lifvet.»

V. sörjes närmast af fyra syskon, men i deras saknad deltaga många vänner och kamrater till den bortgångne.

EN ÄFVENTYRLIG BALLONGFÄRD var det, som beskärdes kapten Unge och ingenjör Wikander vid deras uppstigning med ballongen »Svenske» föregående vecka. Ballongen skulle då, som bekant, företaga sin andra färd, af hvilken man väntade sig det bästa resultat, alldenstund väderleksförhållandena vore de allra gynnsammaste.

Huru dessa förhoppningar redan några minuter efter affärden ingo om intet till följd af att ballongen plötsligt exploderade, sedan den hunnit den ansevärdiga höjden af 1,500 meter, och föll till marken, lyckligtvis utan att de båda luftfararnes lif spilldes, är till fullo bekant.

Den bild vi i dagsnumret meddela af de två undan en ögonskenlig dödsfara räddade männen, sammanhänger på det intimaste med den sensationella tilldragelsen, enär bilden är tagen, då gondolen under de i Idrottsparken församlade

KAPTEN UNGE OCH INGENJÖR WIKANDER I SVENSKES GONDOL OMEDELBART FÖRE UPPSTIGANDET. A. BLOMBERG FOTO.

patronens, där jag skulle få träffa jägmästarens små döttrar, inviga min nya klädning och allt möjligt annat roligt, som barn sätta värde på. I många veckor hade mina tankar kretsat omkring denna vinterns glanspunkt. Hela min tidräkning var afpassad efter densamma. — Första misräkningen var att mina små lekkamrater uteblevo för den starka köldens skull. Jag var alltså hänvisad till mig själf, tills min guvernant tog hand om mig och lät mig få vara med i den äldre ungdomens krets. Herr Brobeck spådde. Jag hade alltid beundrat er för... ja, för ert vackra utseendes skull, ty äfven barn uppfatta sådant. Som Spå-Lotta föreföll ni mig ännu märkvärdigare, och förledd af den allmänna munterheten dristade jag sticka fram min lilla tass till beskådande. Ett lätt slag och de ord jag nyss upprepade, sagda i mycket kostlig ton, bragte sällskapet i ännu muntrare stämning. Men jag trodde, att de skrattade åt mig och att alla ansågo mig påflugen och framfusig. Ah, hvad jag skämde! I många dagar efteråt vågade jag knappt se någon af dem i ansiktet, ty jag trodde, att de endast tänkte på detta, så snart de sågo mig. Att aftonens glädje var slut för mig var ju gifvet, men äfven långt efter sedan jag förstod, att ni icke velat gifva mig någon skarp tillrättavisning, utan endast väcka anledning till löje, kvarstod detta barndomsminne som något tryckande och obehagligt för mig.»

»Ja, jag förstår,» sade han hastigt, »men kan det icke förunnas mig att nu försona min förbrytelse.» Hans ton var forceradt skämtsamt. »Låt oss börja bekantskapen från en ny sida.»

»Det hafva vi ju redan gjort.»

»Jag försäkrar er att jag skall göra allt för att utplåna detta minne, om ni vill försöka att hysa litet varmare känslor för mig. — Är det verkligen omöjligt?»

»Ja, så som ni menar. Ser ni... jag tror att... att...» Hon tvekade. Det var hennes milda natur så motbjudande att sära någon, men efter en blick på honom, där han med ett öfverseende leende stod och såg på henne, fortfor hon beslutsamt:

»Jag tror, att om en gentleman kan behandla ett barn så, blir han icke heller snäll mot sin hustru.»

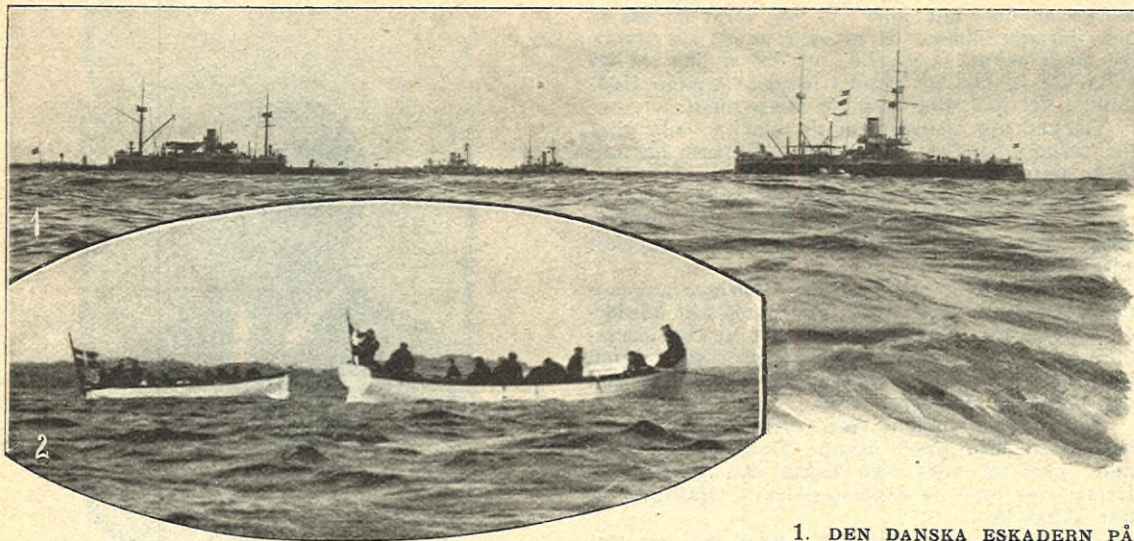
Hans ögon vidgade sig. Därpå skrattade han. Ett kort hårdt skratt.

»Det var ord och inga visor, fröken Vigren. Men,» han trädde ett steg närmare, »är det verkligen ingenting annat fröken har emot mig?»

Hon såg upp med en hastig, men allvarlig blick.

BALLONGEN SVENSK EFTER KATASTROFEN I SKOGEN BORTOM DANVIKEN.

1. DEN DANSKA ESKADERN PÅ KARLSKRONA REDD. (FRÅN VÄNSTER: PANSARFARTYGEN ODIN, HERLOF TROLLE, PANSARBATTERIET SKJOLD OCH CHEFSFARTYGET HELGOLAND.) 2. TVÅ DANSKA BACKAR, MED FLAGGORNA PÅ HALF STÅNG, DRAGGA EFTER DE OMKOMNA OFFICERARNES LIK. AXEL KROOK FOTO.

människoskarornas välgångsönskningar och hurrap steg i höjden, alltså sju minuter före explosionen. En annan bild återger den söndertrasade ballongen i skogen bakom Danviks kyrkogård.

EN KATASTROF på Karlskrona redd, som låtit mycket tala om sig och framkallat djup förstämning i maritima kretsar såväl på denna som på andra sidan Sundet, var den olycka, då fyra danska sjöofficerare från den i Karlskrona föregående vecka liggande danska pansarskadern under en nattlig rodd ut till sina fartyg föllo i hafvet och drunknade.

De omkomna voro miningeniörerna Petersen och Tittelbach, reservlöjtnant Toldberg och intendenten Andersen. Våra i dagsnumret återgifna bilder från den danska eskadern framställa chefsfartyget »Helgoland», pansarfartygen »Odin», »Herlof Trolle» och pansarbatteriet »Skjold» samt två danska backar, hvilka sistnämnda med flaggorna på half stång fångades af kameran, då de voro ute på dragging efter tre af de drunknade.

TVÅ POLARFARARE. Kapten Sverdrup, den djärtve polarfararen, som var med på Frithiof Nansens ryktbara polarexpedition, företog som känt, 1898 en ny färd med »Fram», i afsikt att i främsta rummet utforska de okända trakterna norr om Grönland. Efter fyra års bortavaro, under hvilken tid man sväfvat i pinsam ovisshet om expeditionens öde, har nu »Fram» jämt sin modiga

DEN AFLIDNA DROTTNINGEN AF BELGIEN.

bemanning återkommit oskadd till Norge, med undantag af eldaren Braskerud, som sjuknade och dog redan 1899.

De vetenskapliga resultaten af expeditionens färd anses vara betydliga, hvadan denna »Frams» nu avslutade bragd på det arktiska forskningsområdet kan betecknas som en ny seger i mänsklighetens sträfvan att utforska de hemlighetsfulla polartrakterna.

O. SVERDRUP.

R. PEARY.

En annan polarforskare, nämligen amerikanaren Peary, har nu anträffats af den hjälpepedition, som utskickats för att söka honom samt är på hemväg.

Pearys expedition lär också ha gjort viktiga vetenskapliga rön; ett resultat var färden omkring den norra gränsen af Grönländska arkipelagen. Peary medför instrument och böcker, som kvarlämnats af Greely-expeditionen, samt dessutom en mängd naturhistoriska föremål.

Expeditionen har icke varit utsatt för några svårare lidanden. Peary befinner sig vid utmärkt hälsa. Fru Peary har däremot lidit betydligt af kölden ombord på Windwards och ligger sjuk till sängs.

DROTTNING MARIE Henriette af Belgien afled för några dagar sedan i Spaa.

Drottning Marie Henriette var född ärkeherzogin af Österrike den 23 augusti 1836 och sålunda vid sin bortgång 66 år gammal. Hennes förmålning ägde rum i augusti 1853, alltså då hon endast var 17 år gammal. I det snart 50-åriga äktenskapet med konung Leopold efterlämnar drottningen tre döttrar, den äldsta gift i huset Sachsen-Koburg och Gotha och den andra i ordningen Stéphanie, änka efter ärkeherzog Rudolf af Österrike. Konungaparets ende son borttrycktes af sjukdom vid unga år.

Våra ärade kvartalsprenumeranter

erinras om det förestående kvartalsskiftet och nödvändigheten att nu omedelbart förnya prenumerationen, på det intet afbrott i tidningens expedition må behöfva uppstå. Särskildt be vi att få framhålla, att under det nu stundande oktober-

kvartalet samtliga våra prenumeranter gratis erhålla

Iduns vackra och rikhaltiga julnummer

som i år kommer att presentera sig i en förnyad gestalt, hvilken vi hoppas lifligt skall behaga alla våra läsare. Ingen må alltså försumma att försäkra sig om Idun för oktoberkvartalet

just nu!

PRINS GUSTAF. ETT FEMTIOÅRS-MINNE.

PRINS GUSTAF — fursten, som fångade hjärtan och band viljor genom kärlekens och sångens allmakt — föddes på Haga den 18 juni 1827, den andre i ordningen af kronprins Oscars och kronprinsessan Josephinas söner, »mitt sommarbarn», som hans moder smeksam brukade kalla honom, och han slutade sin korta lefnads-saga i Kristiania den 24 september 1852. Ett halft sekel har nu alltså förflutit, sedan han gick bort, men ännu lefva många, hos hvilka minnet af »Nordens Balder» är inristadt med outplånliga drag och detta har gifvit Idun anledning att i dag frammana hans bild.

Naturen hade slösat sina rikaste häfvor på furstesonen och begåfvat honom med sällsynt tilltalande såväl yttre som inre egenskaper, och genom de lyckliga familjeförhållanden, under hvilka han uppväxte, kommo dessa till sin fulla utveckling. Till harpolec och strängospel stod tidigt prins Gustafs håg och många och populära äro de sånger, hvilka han tonsatt och invigt med sin härliga stämma. För vetenskapliga studier hyste han det varmaste intresse och ägnade sig med allvar och ifver däråt. Genom täta resor såväl i Sverige som Norge blef prins Gustaf väl förtrogen med båda dessa länders natur och folk, och han vann genom sitt flärdria och tilldragande väsen många personliga vänner.

Aldrig har väl i Sveas kungaborg funnits mera ungdomsfriskhet och musik och sång varit en kärare föreningslänk än under de år, då sedermera konung Carl XV, prins Gustaf, vår nuvarande konung Oscar II, prins August och prinsessan Eugenie växte upp i hägnat af faders och moders ögon. Budet om prins Gustafs död kom likt en blix från en klar himmel och spridde sorg och förstämning från slott till koja. Hans hälsa hade aldrig varit stark, men inga sjukdomssymptom hade visat sig, som kunde ingifva farhågor för att han i blomman af sin ungdom skulle ryckas bort. Under sommaren 1852 vistades prins Gustaf med sin fader vid badorten Kissingen och den 12 september gick hela den kungliga familjen, utom kronprins Carl, i Travemünde ombord på den svenske ångkorvetten Thor för att öfver Kristiania begifva sig till Stockholm. Thor fördes af f. d. tjänstgörande kavaljeren hos prinsarne Carl, Gustaf och Oscar, kaptenen friherre Thure Cederström. Ogymsamma vindar gjorde resan lång och svår och prins Gustaf tillbragte större delen

PRINS GUSTAF.

af tiden på däck, utsatt för den skarpa blåsten, och landsteg sjuk i Kristiania, där han efter några dygn sjukdom, nervfeber, afled. En kurir sändes genom natt och dag till Stockholm för att framföra dödsbudet, och väckte den största bestörtning, ty prins Gustaf var älskad som få. Den 2 oktober begicks hans jordfästning i Kristiania slottskapell och några dagar senare fördes kistan ombord på norska ångkorvetten Nidaros till Stockholm. Den 14 oktober landade Nidaros vid Skeppsholmen och officerare från Livregementets dragonkår och Andra Lifgardet buro kistan till likvagnen, och under tonerna af den sorgmarsch, prins Gustaf själf komponerat, gick tåget till Riddarholmskyrkan, där kistan nedsattes i ett provisoriskt gratkapell. Officerare stodo dygnet om vid prins Gustafs bår, tills hans stoft den 26 oktober nedfördes i Karolinska grafkoret i närvaro af kronprins Carl samt prinsarna Oscar och August. En nu i dag efter femtio år får rösten en sällsam vemodsklang och en skugga drager öfver de ännu kvarlevande gråhårsmännens anleten, när de minnas om sin tunga post vid prins Gustafs katafalk i Riddarholmskyrkan.

På historiens blad upptager ej prins Gustafs namn många rader, därtill var hans lif allt för litet växlingsrikt, men soligt, ljus och fagert är minnet, som han efterlämnat.

»I den stormupprörda tiden, där blott stridens dämon rår, gick du som en ton af skönhet genom många missljud går. Kungaborgens goda ängel, tvänne rikens hopp så kort, gick du älskande och älskad ifrån mycken kärlek bort.»

ADELAIDE NAUKHOFF.

HURULEDES MARCUS LARSON GJORDE AF MED SINA PENNINGAR. OCKSÅ ETT BIDRAG TILL VÅR KONSTHISTORIA AF CHICOT.

FORTS. O. SLUT FR. FÖREG. N:R.

NÄR JAG sedan kom hem till Flenshult, brann hela min höga kåk där ned, och jag fick bara se så mycket af den, att jag kunde måla af branden, och den var stätlig, må ni tro.»

»Kunde herrn verkligen sätta sig ner och måla af branden, när lågan satt i alla knuar?» frågade den ene kaptenen, högeligen förbluffad.

»Ja, jag tycker om eldeffekter, de göra sig så bra i en tafla, bara man vet att lägga riktig kläm i dem», förklarade Larson med strålände ögon.

»Det där förstå vi oss inte på du, Wesström du», menade kaptен Hedlund med ett uttryck, som lät förstå, att de nog voro klokare än så.

»Neej, det brukas olika», medgaf Wesström, slående ned sina förvånade ögon.

Larson märkte nog, att hans åhörare inte tillräckligt visste uppskatta hans vid branden visade kallblodighet och fortsatte därför. »Saken var, att jag var led på hela atelierhistorien och gaf kåken tusan; jag förbjöd dem till och med att släcka för det brann så bra. Jag började visserligen sedan att bygga upp den igen, men bönderna voro så dumma, att de försmäddo mina ädla rhenska viner och hellre ville ha bränvin, så jag ledsnade på hela rasket.»

Sedan for jag till Stockholm och öfver till Finland, där jag bland annat stannade en längre tid hos Runeberg i Borgå. Herrarne känna väl till Runeberg, den store skalden?»

»Runeberg Runeberg?» drog kaptен Wesström; långsamt och tydligt eftersinnande. »Neej, neej, den herrn känns jag inte vid.»

»Joho», menade Hedlund, »jag drar känsla på namnet. Stopp litet! Jo, nu minns jag: det låg en bark i Rio, en finsk bark, som hette Runeberg.»

»Ett fartyg ja, tackar ödmjukast, herrarne följa allt med sin tid. Jojo, när ni inte veta, hvem Johan Ludvig Runeberg är, hur ska man då kunna begära, att ni ska känna till Marcus Larson?»

De bägge kaptenerna hade nu fått quantum satis. De voro inte så tränade i champagne-drickning och sågo, att värden själf äfven snart skulle komma på hasorna och kanske äfven skulle göra svårigheter vid uppgörelsen. Tiden hade också blifvit ganska framskriden, så att de anågo det vara bäst att sluta upp med libationen så fort som möjligt.

»Hör nu, herr hofmålare, för jag kan fälle tro han är någe sånt, inte ska han bli ilskan på oss

för att vi inte vet nånting i den där linjen med storkaxar och fint folk. Vi ha vårt för oss vi och därmed jämnt. Hvar och en på sin teater. Nu är klockan så mycke», att det är hög tid att vi ge oss af ned till tåget», menade kaptен Hedlund, i det han drog upp sin stora rofva.

Larson tog också fram sin klocka. »Ja visst för tusan», medgaf han ifrigt. »Kypare, lät mig få en nota och det kvickt sen!»

Den kom i rappet och gick till något öfver 30 pund. Nu voro Larsons guldpängar slut och han måste draga fram en banknot ur den mycket siitna plånboken.

»Plocka på er ananasen, go herrar», uppmanade Larson. »Den är för god åt de här högfärdiga kyparne». Det hade han rätt i. Den överbifna frukten stoppade skepparne i sina djupa kavajfickor och äfven Larson tog med sig en god del, men det blef öfver ändå.

När de så kommo ut från världshuset, skyndade irländaren fram med åsnan. Han var en ärlig man, men så hade han också fått bra betaldt. Larson var inne på reaktionsstadiet. Häftiga lynnen skifta fort.

»Åsnan ja», mumlade han, »hvad ska jag med den? Det är ju bara en dumhet.»

»Ja, men herrn har ju lagt ner så mycke pengar i den», erinrade kaptен Wesström.

»Jag är väl tvungen att ta den då», suckade Larson, gripande i grimskaffet.

Den så mycket förtalade åsnan är icke egentligen något så värst dumt djur, men hon är envis. Hon vet hvad hon vill och ännu mera hvad hon inte vill. Nu ville hon inte följa med Larson, inte på några villkor.

Han stretade och drog, hon spjånade emot af alla krafter. Hon satte ned hufvudet och högg benen i marken. Larson fick henne ingen väg.

Under tiden hade en hop löst folk och pojkar samlats, hvarjämte gästerna från verandan med nöje åskådade detta friskspektakel. Larson blef arg och började sparka det trilska djuret, som hoppade och slog. Paddyn pekade på svansen, som Larson också fattade i, men då slog åsnan honom framåt.

»Hon sackar inte en tum, den kossan!» skreko kaptenerna skrattande

Larson blef nu ännu mera förbittrad, släppte svansen och sparkade till åsnan, som nu genast stäste af inåt parken. Irländaren var ej sen att linka efter. »Ja, slit henne du med hälsau», skrek Larson. »Jag ger henne sjutton.»

Och så gingo de ned till stationen och återvände till London.

*

När kaptен Hedlund följande morgon satt och åt en styfvare Labsous (som här i Sverige korrumpierats till Lapskoj), talade han mycket med sin kamrat Wesström om Larson och hans kalas.

»Det var en trifsam karl, det var det visst, men», förklarade denne, »nog får han då stryka på bra nog, om han ska göra af med så mycke pengar hvar dag.»

Ugefär detsamma tyckte visst också Marcus Larson själf, när han dagen därpå vaknade i sitt logis något omorgnad och dystert mumlande:

»Öfver tusen riksdaler på två sådana knölar, det är för tokigt.»

*

Mången torde kanske anse, att denna skildring af den store konstnärens uppträdande är öfverdrifven. Men hufvuddragen i denna historia äro mig, som sagdt, meddelade af den ene bland deltagarna däri, och denne hedervärde kaptен var aldrig misstänkt för några skepparehistorier. Larsons samtida vittnesbörd gå ju alla i samma riktning. Professor Scholander säger om honom: »Oberäknelig var han, öfversittare, skrällande storordig intill det otroliga, måttlös i nöjet — — ibland uppförande och hjälpsam, dessemellan brutal och tyrannisk. — — M. L. är årskydd af bättre folk och föraktad af svin, dem han göder på sin bekostnad.» — »Hans förmåga att göra af med pengar var lika storlagen som hans produktivitet», säger en annan. I sina »Våra öfverläggare» yttrade sig lektor O. Swahn om honom något mildare: »L. var en löjlig, men på samma gång lustig kurre, som visserligen skröt, skrällade och ville beundras, men minst lika gärna ville festa, som själf ofta nog var den frikostige värden och som aldrig bröt ett gladt lag.» — Bäst skildras L. i N. Familjebok. »Hans konst med dess dystra trotsiga hållning, dess sällsamma utbrott är ett uttryck för hans skaplynne som människa. Denna vulkaniska natur kände intet mått i glädjen och nöjet. Sina passioner gaf han fria tyglar och hans egenkärlek var bland dem skötebarnet.»

ABRAHAM OJANPERÄ. EN FINSK BARYTONIST.

ABRAHAM OJANPERÄ — lustiga namn för skandinaviska öron — icke sant? De föra tanken till bibeln och till en aflägsen finsk bygd. Man kan således tänka sig ett fromt äkta par, som boende långt borta i en fjärran trakt, gifvit sitt barn det gamla goda namnet Abraham, d. ä. »fader för en myckenhet». Vi skola se huruvida namnet stämmer öfverens med de faktiska omständigheterna i Ojanperäs lif.

Abraham Ojanperä är född i Limingo — sålunda högt uppe i norden — år 1857. Föräldrarna voro allmogefolk af genuint finsk härstamning. Sin första skolbildning erhöill gossen i Limingo folkskola, hvarpå han genomgick folkskolelärareseminariet i Jyväskylä. Här fäste man sig genast vid Ojanperäs starka och vackra röst, hvarför han blef mycket anlitad som solosångare vid olika tillställningar i staden. Speciellt intresserade sig för honom seminariets föreståndare, professor K. G. Leinberg, och isynnerhet en af dess lärarinnor, fröken Edla Soldan, hvilken sedermera på allt sätt gynnade hans vidare utbildning till sångare. Denna utbildning sökte och fann han under åren 1882—85 vid konservatoriet i Dresden under ledning af den äfven i norden kände sångaren Eugen Hildach. Under vistelsen i det härliga Dresden utvecklade sig Ojanperäs präktiga och omfattande barytonstämma på bästa sätt, och de fruktbringande studierna fortsattes sedermera vid olika tillfällen och på olika platser. Sålunda vistades Ojanperä år 1889 i Paris, tagande lektioner hos madame Viardot, vidare har han sjungit hos Falchi i Rom och åhört lektioner vid konservatorierna i London, Köln, Milano, Bologna, Firenze och Rom.

Sin första konsert gaf Ojanperä i Ulåborg för tjugu år sedan* — det är af denna anledning Idun i dag inför den i Finland så populäre sångarens biografi. Sedermera ha många konserter gifvits af honom både i Helsingfors och i landsortens städer, hvarjämte han med stor framgång konserterat i Berlin samt uppträdit i Dresden och Löbau.

Redan år 1885 fästades Ojanperä som lärare i sång vid musikinstitutet i Helsingfors — detta till största fördel icke blott för nämnda läroverk, utan äfven för hufvudstadens musikaliska lif, hvori han tagit stor del. Vid alla musikaliska företag har Ojanperäs präktiga röst utgjort ett anlitadt och säkert stöd. Sålunda var han med om det operaföretag, som år 1888 i Helsingfors grundades, men efter några år åter upphörde. Under denna tid uppträdde han som greve Luna i Trubaduren, Valentin i Faust, Toreadoren i Carmen och Bombardon i Guldkorset. Vid symfonikonserterna i hufvudstaden har han jämväl haft sig maktpåliggande partier anförtrödda. Sålunda har han sjungit som Mefisto i Berlioz' Faust, Lorenzo i Romeo och Julia af samme kompositör, i Beethovens Missa Solennis, i samma kompositörs 9:de symfoni, i Mozarts Requiem och C-moll mässa, i Verdis Requiem och i Bachs H-moll mässa — idel betydande saker. Och hvar och när Ojanperä låtit sin stämma ljuda vare sig på egna konserter, som deltagare i symfonierna eller medhjälpare på andras konserter, har det skett inför en tacksam och ofta hänförd publik. Ojanperä äger utom sin vackra, fylliga och starka äkta barytonröst,

* Sitt tjuguårsjubileum som sångare firar Ojanperä med en konsert i Helsingfors den 27 sept.

GOD FÖRTJÄNST
 på Vy- och il-
 lustr. Brefkort, om
 pengar insändas till
*John Fröberg, Fin-
 spong.* 20 sorterade kort 60
 öre, 50 sorterade kort kr. 1,10,
 100 sorterade kort kr. 2, 500
 sorterade kort kr. 9, 1000 sor-
 terade kort kr. 17; dessutom
 erhållas priskur. och provver å
 andra säljbara varor.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsartinnor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Åro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 462. Vill någon kunnig person gifva ett tillförlitligt recept på syltning af gröna tomater, helst som saltas.
 Maria.

N:r 463. Vill någon gifva mig några råd, hur jag på egen hand skall kunna lära mig glasetsning?
 Eva.

N:r 464. Kan någon säga mig, hur man skall borttaga lefverfläckar i ansiktet.
 Prennumerant.

N:r 465. Har Röda korset någon byrå i Landskrona? Till hvem där skall man vända sig för att få en privatsköterska, som utbildats vid Röda Korset?
 En gammal prenumerant.

N:r 466. Finnes något populärt skrivet, kortfattadt arbete, genom hvars studium man kan inhämta grunderna eller hufvuddragen af musikens historia?
 Elisabeth.

N:r 467. Hvar på landet finns en hushållsskola, liknande fr. Cronius' i Stockholm?
 Byta.

N:r 468. Kan en ej sjuklig präst-dotter söka pension vid änke- och pupillkassan, ehuru hon ej uppnått 55 års ålder, eller finnes det någon annan pension att söka?
 En gammal prenumerant.

N:r 469. Vill någon gifva mig upplysning om, hvar man bäst och billigast skall köpa sin utstyrel.
 Förlöfvad flicka.

N:r 470. Huru skall man få bort hvita fläckar från fernissadt golf?
 A. G. P.

N:r 471. Huru tillredes vin af rusin?
 Lina.

N:r 472. Huru borttagas vinfläckar från duktyg?
 N:r 473. Huru borttagas gamla rost-fläckar?
 A. G. P.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsartinnor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angives all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsartinnor, som under årets löpp tillfyllstgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. För den skull bör en hvor, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

I konsttvättning och fläck-uttagning — tvänne för hvarje husmoder viktiga saker — gifver fru Sophie Andersen från Danmark under loppet af nästa månad en lärokurs härstädes. Af flere uttalanden att dömasynes fru A:s metod kunna på det varmaste rekommenderas. Vi hänvisa för öfrigt till hennes annons i detta nummer.
 Red.

Med anledning af ingångna förfrågningar vilja vi härmed meddela, att förf. till den i våras utkomna boken »Fariseen i våra dagar» är skriftstäl-larinnan fröken Anna M. Roos, icke fröken Anna Roos, ordförande i Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor.
 Red.

N:r 373. Piano, 2 händer: Auber, Fra Diavolo (potpourri, arr. af Cramer); Badarzewska, Douce reverie (mazurka);

Souvenir a ma chaumière; Gounod: Meditation, Ave Maria; Emil Sjögren: Bilder och utkast; Teilmom, Brustna strängar, Parafraas öfver »I rosens doft» Welleda.

— Begär kataloger från någon musikhandel, t. ex. A. Lundqvists musikhandel, Malmstorgsgatan, Sthlm, som har musiklänbibliotek, där äfven landsortsbor mot moderat årsafgift (äfven halfår eller kvartal) kunna erhålla lån af musikalien. Flere samlingar eller s. k. album, innehållande god och omväxlande musik finnas ju äfven (»salon-album» utgifvet från ofvannämnda förlag, »Vid piano», »Populära sänger för piano» o. s. v.) och så ha vi ju Ellen Sandels »Damerernas musikblad», hvarpå prenumeration kan ske å posten eller genom bok-och musikhandeln.
 Olga.

N:r 374. Ett medel är att tvätta eller spola buskarne hvar fjortonde dag med ljumt tvålatten; efter tvättningen sköljas de med rent vatten. Tvålatt-net bör icke få nedtränga i krukjorden.
 Welleda.

— Beroende på hvad slags ohyra det är — mot sköldlöss lär ej hjälpa annat än tvättning med såplödder (en liten borste användes lämpligen här-till), hvarefter växten sköljes med kallt vatten. Tvättningen får nog flere gånger upprepas, men aktas att ej såpva-tten kommer i krukkan, så att rötterna bli lidande. Mot de gröna bladlössen företages medelst en liten gummiboll besprutning med svafvelkalkpulver eller insektspulver. Efter 10—12 timmar spritas växten först med ljumt, sedan med kallt vatten. Om man röker en cigarr och därvid blåser ut röken öfver växten, brukar ohyrnan liksom damma och skakas lätt bort från bladen, men förut-nämnda medel är ju lättare användt.
 Olga.

N:r 375. En rågad tesked hjorthorns-salt torde motsvara 3 teskedar jäst-pulver. Till samma sats kan man använda 1 half tesked bicarbonat. Jäst-pulvret består af bicarbonat och renad vinsten, ungefär hälften af hvardera. Verkingen af de tre olika jäsmedlen är densamma.
 Olga.

N:r 376. Smultronen sönderkramas, och med »moset» tvättas därefter de af frost skadade ansiktsdelarne. »Läkare

Ledig annonsplats!

som själf har erfarenhet af medlets goda verkningar» rekommenderar i Idun för 1892 (n:r 8, svar å frågan 10) följande: Galläppelpulver, 30 gram, blandas till 180 gram vatten, kokas omkring en timme, silas genom fint linne. En fin svamp, doppad här i, användes på de af kylskador angripna partierna. Vore tacksam att få veta om medlet, väl användt, hjälpt!
 Olga.

N:r 380. Sedan de både prydliga och praktiska kompottburkarna af grönt glas med hermetiskt tillslutande lock (lika dem, som användas till vichyvattens-flaskor) kommit i handeln, lär det ej bli svårt att få konserver att hålla sig. Väl rensade ärter förvällas i lätt saltadt vatten och något smör samt en persilje-bukett, som sedan borttages. Ärtorn jämt spadet, fyllas på flaskorna, hvilka (utan att locken tillslutas) bäddas ned i hö i en vattengryta och få koka sakta under 10 minuter. Sedan de kallnat i grytan, upptagas de, och korkarne tillslutas. Att torka ärter: Stora söc-kerärtor spritas och läggs torra i en malmgryta med en tesked socker till hvarje liter ärter; man rör flitigt om med en silfversked, så att det ej brän-nes vid — det får naturligtvis ej vara stark eld under grytan. När ärterna blifvit fuktade af sockret och väl genomtättade, slås de på porslinsfat och få torka i ugnen. Förvaras i linnepåsar. Vid anrättandet borthålles det första uppkoket vatten.
 Olga.

dig bort, men det torde nog dröja länge ännu.

PLÅGAD KONTORIST. Följ noga föreskrifterna för Maj 2) i n:r 9.

T. W. Vi råda Er att ännu en gång låta undersöka Er af underlifsläkare, som då bör kunna säga Eder, om något kan och bör göras.

ELLA. 1) Det får naturligtvis bero på, huru snart Ni känner symptom som mana till ny kur. 2) Svårt att förstå Er fråga, men vi antaga, att den kan besvaras med ja. 3) ja.

OROLIG. 1) Ja. 2) r Sjögren och d:r Stenbäck i Stockholm. 3) Ja, tämligen; mest naturligtvis beroende på, huru lång tid kommer att behövas.

LITEN HOLM. 1) och 2) Beror sannolikt på båda delarne. 3) Massage torde åtminstone delvis förbättra tillståndet. 4) Nej, icke direkt. 5) och 6) Nej, det bör man ej göra. Ni behöver ju dessutom Läkares recept. 7) Nej, något enkelt (universal-) medel finnes ej, åtminstone icke i Er mening. Lagom arbete, frisk luft, förständig diet, tillräcklig sömn, o. d. 8) Möjligen s. k. halfbad. — Ja, de äro nog olämpliga.

BEDRÖFVAD UNG FLICKA. Nej, näst intill läkare för anordnande af en konsekvent genomförd, lämplig allmänstärkande behandling, så blir Ni nog frisk.
 D:r —.

Köp Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och kulört från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadoletter och till blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co, Luzern (Schweiz)

— Siden-Export. —

Om burfåglar, deras vård och afvel

af L. E. Björkman, har en broschyr nyss utkommit på Lars Hökerbergs förlag och säljes i hvarje väl-ordnad bokhandel å kr. 1: 25.

Rekommenderas alla fågelvänner!

benämna vi hädanefter vårt väl kända puts-medel för koppar och mässing (förr kalladt Ceolin) och hafva vi uti Kgl. Patent- och Registreringsverket låtit inregistrera såväl ordet Cyprolin som ofvanstående varumärke, hvilket vi härmed få meddela den ärade allmänheten.

Holst & Cis, Tekn. Fabrik, Dalagatan 42, Stockholm.

KNEIPP BADEN Vattenbad m. m. Elek. ljusb. Hettluftsb. (fr. 100°C.). Sandbad

Smaka aldrig kaffe

som är oblandadt, ty det kan vara ett gift, utan se alltid till att Ni får Edert kaffe blandadt med Stockholms Kaffe-Aktiebolags berömda Intubi-kaffe (märkt Arla), som af de mest framstående professorer och läkare intygas att göra kaffet godt, hälsosamt, välsmakande, ytterst drygt och billigt samt förhindra kaffeförgiftning.

Paketer å 25 och 10 öre i alla speci- och diverseaffärer. Obs. att firmans namn, Stockholms Kaffe-Aktiebolag, samt ordet Arla i rödt är tryckt å alla paket, ty endast dessa äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den bästa kaffetillsättning.

Tattersalls Pensionat,

Grefsturegatan 24 A, 2 tr. STOCKHOLM. Komfortabelt och hemtrefligt.

MYRSTEDT & STERNS Aktiebolag

Stockholm. — Drottninggatan 11.

Sveriges största Specialaffär i mattor, möbeltyger, gardiner, möbler, sängar, kronor, speglar m. m. både i parti och minut.

Allmänna Telefon 4567.

Rikstelefon 5 63.

GOTLANDS SOCKERSALTAD FÄRKÖTT, veterinärkontrolleradt, verkligt delikat, säljes i fjärdingar å 25 kr. från Aktiebolaget Visby Exportslakteri och Konserverfabrik, Visby. OBS! Orderna expedieras i den ordning de ingå.

Lars Monténs Neutrala Kärnval till yllevätt och Oleintval till linnenvätt användes lämpligast sålunda:

1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker. N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan. Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Gulmedalj i Stockholm 1897.

VILMA ANDERSSON, SÖMMERSKA, 32 Kungsgatan 32, 3 tr. Ett godt och välgjordt arbete rekommenderas.

Undervisning i språk och vanliga skolämnen meddelas af Fröken M. Lindholm, Sibylllegatan 59 (hörn af Karlavägen). Anmälningar emottagas 1—3 e. m.

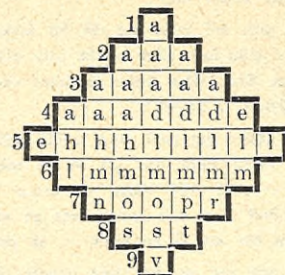
Snygga Vykort från Skåne, extra-fint utförda i ljus-tryck, till salu å 90 öre pr dussin, franko mot likvid i fri- eller sparmärken hos F. G. Mohlin, Löberöd.

Utdrag. (Forts. från föregående n:r.)
 Stefanos, afsedt för barn efter 9 månader, har använts i omkring 5 fall och visar sig särskildt vara ett godt näringsmedel och äfvenledes reglerande de tröga afföringarne. För barn öfver 2 år, svaga mödrar samt konvalescenter af hvarje ålder har Kraft- och Närsaltchoklad med fördel användts och synes särdeles väl fylla en plats bland de för dylika fall så väl behöfliga ben- och blodbildande, på samma gång lätt smältbara näringsmedlen.
 Skellefteå den 10 januari 1902.
H. WILH. SJÖGREN,
 Praktiserande läkare.
 Ofvannämnda tre preparat tillverkas af Henrikssons Tekniska Fabrik i Örebro och finnas till salu å alla apotek och hos väl-förutrerade specialister.
 Kontrollant: Stadskemisten d:r D. S. Hector

Ett gulnadt fynd vid nygräfd graf.
 En sommarväst med vingar.
 En usel spån på vredgad haf.
 Hvad muntert går i ringar.
 En pl af eld som luften skär
 En bärare af ljuset.
 Hvad, enligt bruket, glacen är.
 En rörelse af gruset.
 Ett något, som fast — det är
 Och kanske svårt att plöcka
 Dock väcker barnamuns begär —
 Förbjuden frukt ju lockar.
 Och nu, mitt herrskap, slutar jag
 Med denna dumma gåta;
 Att jag som rimsmed är så svag
 Ni täckes mig förlåta.
 KAJSA VARG.

IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI
 rekommenderar sin
LITOGRAFISKA ANSTALT
 CHROMOPLANSCHER o
 AKVARELLTRYCK o o o
 SKYLTA, PORTRÄTT o o
 KARTOR och VETENSKAP-
 LIGA ARBETEN o o o
 BREFKORT I FÄRGTHYCK
 samt alla slags VÄRDEPAP-
 PER och AFFÄRSTRYCK o
FÖRSTKLASSIGT

DIAMANTGÅTA.

Bokstäfverna ordnas så, att orden i de hvarandra motsvarande våg- och lodräta raderna blifva lika.
 Dessa ord äro: 1) bokstaf, 2) hur den inställsammas tunga är, 3) dödsriket, 4) nordiskt kväde, 5) tygsort, 6) dryck, 7) rum, 8) del af västol, 9) bokslaf
 MERCEDES.

BOKSTAFSGÅTA.

Tag 5 a, 1 c, 2 d, 2 e, 1 f, 2 g, 1 j, 3 k, 1 l, 1 m, 4 n, 2 o, 1 p, 4 r, 4 s, 3 t, 1 u, 1 å, 2 ä, 1 ö och bilda där af sex namn på växter, hvars begynnelsebokstäfver bilda namnet på en växt, som allmänt anses för ogräs och hvaraf på våren anrättas en smaklig och omtyckt rätt. Slutbokstäfverna bilda namnet på en växt, som odlas i köksträdgården.
 MÄRTA.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 38.
 LOGOGRYFEN: Vårdag: vård, gård, rå, vär, var, dag, år, vad, vrå, råg, våda, rad, grå
 CHARADEN: Gull-vif.va.
 HJULGÅTAN: Telegrafist — Registrator: Torne, Eskil, lefve, envig, gator, riska, A-dolf, feeri, Isaks, slant, tapet. Ekrarne: 1) tornur, 2) Emelie, 3) Liebig, 4) energi, 5) galeas, 6) Robert, 7) araber, 8) fackla, 9) import, 10) svinho, 11) teater.
 KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTAN: Bur, dur, fur, hur, kur, lur, mur, sur, tur. GÅTAN: Hafsvägen.

SCHACKGÅTA.

12 GEOGRAFISKA NAMN EFTER SPRINGARENS GÅNG.

da	je	al	en	fv	nke	ve	lä
säl	s	äl	du	ra	tt	en	ha
el	un	r	ind	in	ll	s	st
no	fv	så	st	es	gö	ga	sme
g	rt	ur	en	ar	m	ki	ta
nj	ne	en	al	va	rö	d	ol
ka	in	k	na	in	ba	al	ls
ri	ån	tr	ck	e	tu	eh	je

Rätt ordnade bilda begynnelsebokstäfverna namnet på »en moder för dem alla».
 F. M. C.

FYRTORNETS KONSERVER
 GULDMEDALJ I GEFLE 1901
 DELIKATESSER FÖR SMÖRGÄSSBORDET
 ANJOVIS^{FYRTORNETS} ostron.^{RADHES} hushålls.
 KAVIAR, RÖKT LAX
 HUMMERPASTEJ
 RÖKTA SARDINER
 RÖKT MAKRILL
 RÖKT SILL
 m. fl. utmärkte inläggningar
 REKOMMENDERAS!

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
 Helena. — Rudolf S — Vi ha fört eder tillsammans på en plats, där ni i ostörd ro kunna få läsa hvarandras dikter och därigenom måhända finna den verksamaste bot för en lång och lycklig framtid.
 Duck. Den lilla skissen röjer visserligen anlag, men verkar uppstyllad och alltför sockersöt med sina obligata och i det hela så utslitna och föga originella ljufhetselement af »rosendoft», »strängalek» och mera sådant. Sök förenkning och omedelbarhet — och var sedan välkommen åter!
 Åtta premieantvar. Kunde ni blott hjälpa oss finna lämplig förmedlare för bilder och text på platsen, ha vi för vår del alls intet mot förslaget.
 Fru Klara måtte hålla oss för mycket dåliga stilkännare, då hon så lätt tror sig kunna leka literär kurra-gömma. Hvad de små »oddygdspäsrne» anbelangar, skola vi vid tillfälle söka bereda dem en liten lekvrå i Iduns spalter.
 Sten. Edert lilla nysnings-käseri synes oss allt för obetydligt för spalten. Gick alltså i papperskorgen. Prosit!
 Martin. Vårt diktargärde är redan så stort, att vi ej våga någon rekrytering.
 Judith. Bäst att förbli vid den gode van: skrif, om ni nu nödvändigt måste det, men visa det ej för någon!
 Y. E. Vi anse absolut olämpligt att ni på nytt i Iduns spalter riva upp den en gång utkämpade meningstriden.
 EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
 »Lilly E.», Motala, torde ins. ytterligare 60 öre.
 »Van». Annonsen kostar 1 60 per gång.
 »Eson S.» Om annonsen far stiliserats om något, införes den i ett kommande nummer.

Sundsvalls Enskilda Bank
 2 A Kungsträdgårdsgatan 2 A.
 Sparkasseränta 4 proc.

Husqvarna Köttqvarn
 bör finnas i hvarje hem.
 Försäljes af alla väl sorterade järnhandlare.

För **Damerna** att beakta!
 Damer, som önska sig en svart klädning bra och billig, skola icke gå på hufvudgatorna, ty där må ni, förutom att betala edra varor, betala de stora lokalernas svindlande hyror och eleganta monterng. Gör edra inköp i **Magasin Noir**, Stora Vattugatan 3, 1 tr. upp, den största Specialaffär i Skandinavien af Svarta Klädningsstyger, ty där är ni alltid säkra på att finna de bästa svarta varor i det största urval till de lägsta priser. Alla nyheter äro nu inkomna. Särskildt rekommenderas ett kolossal urval af Promenadtyger, Fantastyger o Genombrutna tyger samt Siden-tyger fr de enklaste till de mest eleganta.
MAGASIN NOIR,
 3 Stora Vattugatan, 1 tr. upp.
 Bestämda priser. Öppet 10—4.

Profver sändas franko på våra **Nyheter i Klädnings-, Dräkt- och Blustyger.**
 Stort urval. — Låga priser.
K. L. LUNDBERG & Co
 56 Drottninggatan 56
 Stockholm.

Stockholms Dagblad
 Morgon- och Aftontidning.
 Observera Stockholms Dagblads rikhaltiga, lättlästa, illustrerade **Söndagsnummer.**

Husqvarna Hushållsvåg
 (med regleringsskruf) bör finnas i hvarje hem.
 Försäljes af alla väl sorterade järnhandlare.

Köp billigt och bra!
 SÄRALJ och BOJ till PORTIERER och HANDARBETEN.
 Största färgsortering, låga priser.
 KLÄDEN etc. till PROMENAD-DRÄKTER.
 Profver på begäran.
GEORG SWÄRD,
 Norrköping.
 Platsgenier antagas.

Husmödrar, trädgårdsvänner.
 Spritarter, sockerarter, bönor, kål, gurkor och färska grönsaker för vinterbehof, tidig utmärkt sättpotatis, bär- och parkbuskar, fruktträd, rosor, frukter billigast.
Bokuddens Trädgård, Håstholmen.

Tidaholms Fantasmöbler
 rikhalt. urval i fornn. stil. Full st. rumsmöblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från **Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm** (Försäljningsmag. Beridarebangs. 27, Sthlm.)

Högstedt & Co
 32 Regeringsgatan 32 — Stockholm —
 Specialitet: **Bordeaux- & Bourgogne-viner.**
 Billiga priser.

Taffelmusik & Kaffekonsert
 af **Björn Halldén**
 ORKES TER.
 Nytt!
 'American bar'
 Nytt!

Lektur.
 Ett antal äldre årgångar realiseras till be tydligt nedsatta priser och erbjuda för dem som förut ej äga desamma, en billig, om växlande och lärorik lektur. Mot insändande af nedannämnda belopp till **Expeditionen af Idun, Stockholm**, erhålles inom Sverige **portofritt**:
 Idun 1892 2: 25
 Idun 1893 (nr 1 felas) 2: 25
 Idun 1895 (julnumret oberäknadt) 2: 50
 Idun 1896 (d o d o) 2: 50
 Idun 1897 (d o d o) 3: —
 Idun 1898 (med julnumret) 3: —
 Idun 1899 (nr 92 och julnumret slut) 3: —
 Idun 1901 (med julnumret) 4: 50
 Iduns julnummer 1894 0: 20
 Iduns julnummer 1898 0: 50
 Barngräddaren 1901 (12 n:r) 1: 75
 Kamraten 1894 (nr 19 felas) 1: 25
 Kamraten 1897 (» 18 ») 1: 25
 Kamraten 1901 2: —
 Exp. af Idun.

PROF-VER å modernaste Siden och Klädningsstyger
 försändas franco från **Wettergrens Manufakturaffär**
 Göteborg

Det bästa hvetemjöl
MALMÖ BEST PATENT
 Malmö Stora Walsqvam

Doktorinnan BERGMAN
 emottager elever i **Porslins- Olje- och Akvarellmålning.**
 Anmälan 11—4.
 Humlegårdsgatan 10, 3 tr.

Damer
 kunna erhålla god inkomst genom att lära sig antiseptisk fotbehandling, ansiktsbad & manicure af specialisten fröken **Ida Andersson**, Kyrkogatan 58, Göteborg. Rikstel 4793.

fås — till hushållsbruk — äfven i 5 kg. originalpåsar med bruksanvisning,
John Ytterman, 11 St. Nyg., Stockholm.

Billiga Sängar & Sängkläder.
 Li-oleummattor, Borddukar, Orientaliska mattor, Sticktåcken, Filtar m. m.
John Ytterman, 11 St. Nyg., Stockholm.

Hårets vård. En frisör som under 50 års tid vid utöfnngen af sitt yrke använt många i handeln förekommande både in- och utländska hårmedel, skrifer: att mot seborrhé, mjäll och dylikt hvaraf hårets affallande beror, finnes intet så verksamt som **Ziwertz' Extrakt Vegetal.** Finnes till salu hos frisörer och i väl förutrerade parfymböjor samt hos Kongl. Hofleverantör **J. A. Ziwertz i Göteborg.** Återförsäljare erhålla rabatt.

Jerusalems-staken
 den sjuarmade af mässing, Originellaste och finaste present vid alla tillfällen. Hos de flesta järnhandlare.
 Sändes äfven, väl emballerad, franko, mot 15 kronor postförskott direkt från fabrikanterna.
HEDLUND & Co., Eskilstuna.

Pellerin's Margarin
är bäst!

Köp Züricher Sidentyger

Försändes till fabrikspriser franko och tullfritt direkt till privatpersoner.
Rekvirera proffer.

Stort lager första nyheter i svarta, hvita och kulörta sidentyger till brud-, sällskaps- och promenad-toaletter.

Sidenhuset **E. SPINNER & C:ie**,
ZÜRICH (SCHWEIZ).
(förr J. Zürer's sidentabrik, grundl. 1825).

"Monténs Anodin"

Smärtstillande antisepticum; användes med fördel vid reumatiska åkommor, neuralgie, huvudvärk, migrän, tandvärk, snufva m. m.

Säljes å apotek i tuber å 1 krona.

LARS MONTÉN, Stockholm.

Sparkasseräkning

4 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken

1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4 Drottninggatan 102
Hornsgatan 52.

Läs och märk!

Af alla ekmöbler fås de bästa från Ekmöbelfabriken i Nyköping. Begär priskurant

Capsuloids
Capsuloids
Capsuloids

den angenämaste form af hastigt blodbildande järnmedicin (omsorgsfullt preparerade af friskt oxblod) och i förhållande till resultatet också den allra billigaste formen.

Till Capsuloid Company. Den 2 maj 1902. För omkring ett år sedan var jag mycket blek, kände mig alltid trött och led rätt mycket af huvudvärk, då jag var stadd i hastig tillväxt. Jag tog då i 5 askar Capsuloids och är nu rödblommig och befinner mig i alla afseenden utmärkt väl.

Astrid Olsen,
41, St. Kongensgade, Köpenhamn.
Capsuloids erhållas å alla apotek å k. 2,50 pr ask. Enda fabrik Capsuloid Company, 31 Snow Hill London

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
6 Drottninggatan 6.

Hushållräkning 4 %
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Nytt munvatten!

Flera framstående tandläkare hafva tillrådt oss att tillverka ett välsmakande munvatten utan tillsats af något särskildt bakteriedödande preparat, och rekommendera detta vårt nya preparat

FAVOROL,

då det är på samma gång välsmakande och oskadligt.
St. Eriks Tekniska Fabrik, Stockholm.

Mejeri-
Agra Margarin
är
finaste märket.

Första klass Privathotell,

en och två trappor upp,
8 Birger Jarlsgratan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata.

Rikstelef. 4401. Allm. Telef. 125 39.
Edla Carsson.

Allm. telefon:
8 68, 47 35,
47 26.

Rikstelefon:
1 79.
66 10.

Olaus Olssons Kolimport-
Aktiebolag

etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.

Hushållskol. Cokes. Briketter.

Dagligen inkomma för säsongen
Moderna Garneringsartiklar
till kappor och klädningar.

Stort urval af färdigsydda Bluslif af siden, ylle och kläde.

J. F. HOLTZ,
H. M. Drottningens Hofleverantör,

5 Brunkebergstorg 5, 35 Stora Nygatan 35
och 8 Sturegatan 8 Stockholm

OBS.! Order till landsorten exp. omgående. Proffer sändas på begäran.

Slutrealisation.

I anseende till affärens upphörande bortslumpas vårt hela lager af Galanterivaror och Damartiklar.

K. Forsberg & C:o, Operahuset.

Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget,
Stockholm, 17 Fredsgatan 17.
Afdelningskontor Götg. 31.
(Fonder kr. 6,765,000.)
Deposition 4 %
Kapitalräkning 4 %
Sparkasseräkning 4 %
Upp- & Afskrifning 2 %
Kassafack å 15, 20 och 25 kr.
Subskriptionslistor å hemspar-
bössor å bankens kontor.

Göteborgs Enskilda Bank

Brunkebergstorg 12.

Sparkasseränta 4 proc.

Inteckningsbolaget.

Hufvudkontor: Malmtorgsgatan 1.
Afdelningskont.: Biblioteksgatan 13.
Högsta depositionsränta ... 4 proc.
Kapitalräkningsränta 4 »
Sparkasseränta 4 »
Upp- & Afskrifningsränta ... 2 »

Pallas Hotell

37 Klarabergsgatan 37.

Rikstel. 44 83. Allm. Tel. 60 41.
Rekommenderar 30 väl möblerade rum
elektrisk belysning och ntidens alla be-
kvämligheter. Betjening möter vid alla tåg.
Knut Fagerström

VADEMECUM.

Redan från början tänkte vi oss, att det sätt, hvarpå vårt Vademecum genom referat i en del tidningar anfölls till förmån för ett annat munvatten skulle, just genom själva detta anfallssätt, framkalla en protest eller åtminstone en rättelse från den institution, under hvars flagga detta anfall fått kostnadsfritt segla genom pressen. Då så ej skedde, nödgades vi slutligen offentligen påvisa det ofullständiga till sitt resultat tvifvelaktiga och, som vi fortfarande påstå, partiska sätt, hvarpå den hithörande undersökningen försiggått, i den fulla öfvertygelsen, att nu skulle väl ändå upprättelsen komma.

Men äfven nu väntade vi förgäfv. Ett meddelande från Svenska Tandläkare-Sällskapet har visserligen varit i tidningarna synligt, men då detta meddelande, märkligt nog, lämnar både förklaring och upprättelse å sido, nödgas vi härmed å vår sida ytterligare belysa frågan.

Undersökningen har verkställt af Hr Doktor Ernst Levin och Hr Tandläkare G. G:son Hård af Segerstad, och det sägs till och med att Stomatolens varme beskyddare och förste intygsgifvare, Hr Doktor Edv. Selander, fått medverka.

Om vi nu endast påpeka, att Doktor Levin är f. d. elev af Hr Doktor Selander och att Hr Tandläkare Hård af Segerstad är tillverkare af munvattnet Dentolin, med hvilket Vademecum för ett par år sedan utkämpade en segerrik men hårdnackad strid, så äro vi öfvertygade om, att allmänheten skall gifva oss rätt däri, att en undersökning under sådana förhållanden näppeligen kan blifva annat än partisk.

Vidare kunna vi meddela, att vid de 440 prof, med hvilka Doktor Levin i sitt refererade föredrag briljerar, tillgätt på så sätt, att de pojkar, som utgjort försöksobjekten, fått själva hämta de respektive skoljvåtskorna för att i det gemensamma hemmet utanför en af stadens tullar på egen hand verkställa skoljningarna, **utan att någon kommittémedlem varit närvarande**, och därefter själva och likaledes på egen hand fått transportera dessa sina skoljningar den långa vägen till kommittéens undersökningslokal.

Hur pass »noggrann» den »jämförande undersökningen» under sådana förhållanden kunnat bli, tro vi oss ej behöfva påpeka, men vi tvifla på, att Svenska Tandläkare-Sällskapet har skal att hysa någon »stor tacksamhet» för »det stora intresse för sin uppgift som denna kommitté visat» och för »det omfattande och oegennyttiga arbete, som den nedlagt på denna utredning». Allmänheten å sin sida, därom äro vi öfvertygade, skall helt säkert vara mest tacksam, om den helt enkelt slipper ifrån en slik »vetenskaplig» undersökning, äfven om den verkställes af Docenten Doktor Levin. Det ofvan sagda må vara nog för denna gång.

OBS.! Vi hänvisa till de intyg, som åtfölja hvarje flaska Vademecum!

Vördsammast

Barnängens Tekniska Fabrik,

H. M:t Konungens Hofleverantör.